

Załącznik nr 1
do uchwały Nr XIX/87/15
Rady Gminy Rewal
z dnia 2 października 2015r.

PROGRAM POSTĘPOWANIA NAPRAWCZEGO GMINY REWAL

Rewal, dnia 2 października 2015

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Założenia	4
2. Przyczyny zagrożenia realizacji zadań publicznych.....	4
3. Analiza stanu finansów Gminy Rewal	6
3.1 . Metoda prognozowania przyjęta w analizie.....	6
3.2. Dochody Gminy w latach 2010 – 2014	12
3.3. Wydatki Gminy w latach 2010-2014.....	17
3.4. Wolne środki (finansowe) operacyjne	21
3.5. Zobowiązania Gminy	23
4. Plan przedsięwzięć naprawczych wraz z harmonogramem wprowadzania.....	29
4.1 Plan przedsięwzięć naprawczych.....	29
4.2. Harmonogram wprowadzania programu naprawczego	53
5. Podsumowanie – uzasadnienie podejmowanych działań w ramach postępowania naprawczego...	54
6. Załączniki tabelaryczne.....	55
6.1. Harmonogram wprowadzania przedsięwzięć naprawczych	55
6.2. Projekcje finansowe z uwzględnieniem pożyczki z budżetu państwa i restrukturyzacji pozostałych i restrukcji pozostałych zobowiązań.....	62
6.3. Zgodność projekcji ze wskaźnikiem z art. 243	66
Spis tabel	67
Spis wykresów.....	70

Wstęp

Niniejszy dokument został sporządzony w związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 8 listopada 2013 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 roku poz. 1646). Zgodnie z art. 240a ustawy o finansach publicznych, w razie braku możliwości uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej lub budżetu jednostki samorządu terytorialnego, zgodnie z zasadami określonymi w art. 242-244, oraz zagrożenia realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego, kolegium regionalnej izby obrachunkowej wzywa jednostkę samorządu terytorialnego do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego oraz przedłożenia tego programu celem zaopiniowania do regionalnej izby obrachunkowej, w terminie 45 dni od dnia otrzymania wezwania. Program postępowania naprawczego powinien zawierać w szczególności:

- 1) analizę stanu finansów jednostki samorządu terytorialnego, w tym określenie przyczyn zagrożenia realizacji zadań publicznych;
- 2) plan przedsięwzięć naprawczych, wraz z harmonogramem ich wprowadzania, zmierzających do usunięcia zagrożenia, o którym mowa w ust. 1, oraz zachowania relacji określonej w art. 242-244;
- 3) przewidywane efekty finansowe poszczególnych przedsięwzięć naprawczych, wraz z określeniem sposobu ich obliczania.

Nadto, zgodnie z art. 224 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, jednostce samorządu terytorialnego może być udzielona pożyczka z budżetu państwa, jeżeli:

- 1) jednostka samorządu terytorialnego realizuje postępowanie naprawcze lub przystępuje do jego realizacji oraz
- 2) z analizy programu postępowania naprawczego wynika, że w stopniu wysoce prawdopodobnym:
  - a) nastąpi poprawa sytuacji finansowej tej jednostki oraz skuteczności w wykonywaniu jej ustawowych zadań,
  - b) zachowane zostaną zasady określone w art. 242-244, na koniec roku, w którym upływa termin spłaty pożyczki,
  - c) zapewniona zostanie spłata pożyczki wraz z odsetkami.

Szczegółowy zakres danych zawartych we wniosku o udzielenie pożyczki określony został w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2010 roku w sprawie pożyczek z budżetu państwa udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego w ramach postępowań ostrożnościowych lub naprawczych (Dz. U. Nr 257, poz. 1730). Zgodnie z zapisami § 3 pkt 4) Rozporządzenia, do wniosku o udzielenie pożyczki z budżetu państwa dołącza się program postępowania ostrożnościowego lub naprawczego oraz:

- 1) Analizę stanu finansów jednostki samorządu terytorialnego,
- 2) Plan przedsięwzięć ostrożnościowych lub naprawczych, wraz z harmonogramem ich wprowadzenia,
- 3) Przewidywane efekty finansowe poszczególnych przedsięwzięć ostrożnościowych lub naprawczych wraz z określeniem metodologii ich obliczania,

- 4) Uzasadnienie podejmowanych działań w ramach postępowania ostrożnościowego lub naprawczego, jeżeli nie są zawarte w programie ostrożnościowym lub naprawczym.

1. Założenia

Poniższa analiza bazuje na stanie prawnym obowiązującym na dzień 30 czerwca 2015 roku oraz danych finansowych Gminy dotyczących:

- wykonania budżetu za lata 2010 – 2014 – sprawozdania Rb,
- stanu zobowiązań Gminy oraz harmonogramu ich spłat wg stanu na 30.06.2015 roku,
- realizowanych i planowanych przedsięwzięć naprawczych,
- prognozowanych wartości zobowiązań z tytułu podpisanych ugód na 30.09.2015 r.
- wieloletniej prognozy finansowej na lata 2015 – 2042,

2. Przyczyny zagrożenia realizacji zadań publicznych

Głównym problemem budżetu Gminy Rewal jest wielkość zadłużenia i jego struktura. Ponad połowę zobowiązań stanowią pożyczki w instytucjach poza bankowych oprocentowane na poziomie powyżej 10 % rocznie.

Gmina Rewal jest nadmorską gminą wiejską. Korzystne położenie geograficzne oraz liczne walory wypoczynkowe sprawiają, że każdego roku do miejscowości Gminy przybywają tysiące turystów i wczasowiczów.

Planując na początku XXI wieku rozwój Gminy władze samorządowe słusznie założyły, że tylko rozpoczęcie szeroko zakrojonych inwestycji pozwoli Gminie na zdobycie odpowiedniej przewagi konkurencyjnej i wszechstronny rozwój, na coraz bardziej wymagającym rynku.

Szczególnie ważna była kosztowna modernizacja bardzo ubogiej i zaniedbanej infrastruktury komunalnej i turystycznej. W ramach podjętych działań zbudowano nowoczesną oczyszczalnię ścieków i sieć kanalizacyjną, wyremontowano rozległą sieć ulic i dróg gminnych, w miejscowościach Gminy powstały imponujące kompleksy obiektów sportowych. Środki na inwestycje czerpano z rosnących dochodów własnych oraz z kredytów bankowych. Płynące na fali doskonałej koniunktury gospodarczej banki oferowały w tym czasie gminom nisko oprocentowane kredyty w praktycznie nieograniczonej wysokości.

Jeszcze większe zasoby finansowe oddano do dyspozycji jednostek samorządu terytorialnego wraz z uruchomieniem funduszy inwestycyjnych z Unii Europejskiej /Perspektywa Finansowa 2007 – 2013/. Jednak do skorzystania z tych zasobów niezbędny był tak zwany wkład własny, pozyskiwany zazwyczaj również z kredytów. Gmina była już wówczas dosyć poważnie zadłużona z tytułu realizacji wcześniejszych inwestycji. W międzyczasie wzrosły jednak zarówno aspiracje i oczekiwania mieszkańców, jak i wymagania coraz liczniej przybywających turystów. Wcześniejszymi działaniami Rewal zapewnił sobie miejsce w ścisłej czołówce gmin inwestujących w skali całego kraju. Aby tego miejsca nie utracić energicznie włączył się do nowego wyścigu po środki unijne.

W latach 2007 – 2015 w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej i środków krajowych na terenie Gminy Rewal zrealizowano szereg inwestycji na ogólną kwotę około 148 mln. Wartość otrzymanego dofinansowania wyniosła około 41 mln zł. Ogólną charakterystykę i szacunkowy koszt zrealizowanych inwestycji przedstawia Tabela 1.

Tabela 1: Zestawienie inwestycji zrealizowanych w latach 2007-2015 (dane w PLN)

Rodzaj inwestycji:	Środki własne:	Dofinansowanie:	Całkowity koszt:
Rozbudowa oczyszczalni ścieków	14.000.000	16.000.000	30.000.000
Budowa obiektów sportowych	10.000.000	5.000.000	15.000.000
Rozbudowa infrastruktury drogowej	24.500.000	5.500.000	30.000.000
Budowa mieszkań komunalnych	4.500.000	500.000	5.000.000
Budowa centrów ratownictwa	8.000.000	1.000.000	9.000.000
Przebudowa centrów miejscowości	9.000.000	0	9.000.000
Rewitalizacja kolejki wąskotorowej	37.000.000	13.000.000	50.000.000
Razem:	107.000.000	41.000.000	148.000.000

Realizacja zadań inwestycyjnych na tak wielką skalę wymagała pozyskiwania wciąż nowych źródeł zewnętrznego finansowania. Jeszcze w 2011 roku banki chętnie udzielały Gminie Rewal kredytów, uważając ją za wiarygodnego kontrahenta. Jednak szybko rosnąca skala zobowiązań finansowych postawiła w końcu Gminę w obliczu coraz większych problemów z utrzymaniem bieżącej płynności finansowej, w tym kosztów obsługi zadłużenia.

Problemy te zostały spotęgowane drastycznym spadkiem dochodów ze sprzedaży majątku, spowodowanym pogłębiającym się kryzysem na rynku nieruchomości.

W takich okolicznościach Gmina przystąpiła w połowie 2011 do realizacji projektu regionalnego pt. Rewitalizacja Nadmorskiej Kolei Wąskotorowej. Rozpoczynanie wówczas tak skomplikowanej technicznie i kosztownej inwestycji należy uznać z perspektywy czasu za niezwykle ryzykowne czy wręcz nierozsądne. Władze Gminy Rewal miały tego świadomość. Był to jednak wtedy jeden ze sztandarowych projektów województwa zachodniopomorskiego, szeroko komentowany i doceniany w skali całego kraju jako przykład śmiałego i kreatywnego wykorzystania funduszy unijnych. W związku z tym ze szczebla zarówno wojewódzkiego jak i centralnego kierowane były do władz Gminy liczne zachęty a nawet naciski aby inwestycji nie wstrzymywać.

Wciąż intensywnie inwestująca Gmina coraz bardziej nieterminowo obsługiwała rosnące zobowiązania kredytowe. Dodatkowo dniu 1.01.2012 weszło w życie *Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28.12.2011 roku w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 298, poz. 1767)*, które na nowo zdefiniowało katalog tytułów zaliczanych do długu JST. Na listę tę trafiły tzw. „umowy nienazwane” o terminie zapłaty dłuższym niż rok, związane z finansowaniem usług, dostaw, robót budowlanych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki lub kredytu. Poszukująca wszelkich możliwych źródeł finansowania inwestycji Gmina Rewal wcześniej obficie korzystała z takich rozwiązań, skutecznie ukrywając rzeczywisty poziom zadłużenia. Kumulacja tych niekorzystnych zdarzeń w praktyce odcięła Gminie dostęp do tanich kredytów bankowych.

W obliczu piętrzących się wydatków związanych z rewitalizacją kolejki wąskotorowej Gmina została zmuszona do sięgnięcia po alternatywne źródła finansowania oferowane przez tak zwane parabanki.

Współpraca z firmami Magellan i MW Trade datująca się od końca 2011 roku istotnie umożliwiła Gminie Rewal kontynuowanie prowadzonych inwestycji. Z drugiej jednak strony podwoiła poziom zadłużenia i obarczyła kosztami obsługi niemożliwymi do udźwignięcia.

Aktualnie Gmina Rewal jedynie w niewielkim stopniu jest w stanie obsługiwać posiadane zadłużenie. Kapitalizacja niespłacanych odsetek wraz z powiększającymi się lawinowo kosztami obsługi sprawiają, że i tak już wielki dług rośnie w sposób niekontrolowany.

Gmina Rewal nie jest w stanie samodzielnie poradzić sobie z zaistniałą sytuacją. Tylko uzyskanie pożyczki z budżetu państwa może ją wyrwać z zaciskającej się pętli zadłużenia.

3. Analiza stanu finansów Gminy Rewal

3.1. Metoda prognozowania przyjęta w analizie

3.1.1. Analiza danych historycznych

„Podstawą budowy prognoz, jest poprawnie przeprowadzona diagnoza badanej rzeczywistości, czyli stwierdzenie przeszłego oraz faktycznego (teraźniejszego) stanu prognozowanych zjawisk”¹, dlatego też, każda z kategorii dochodów i wydatków została przeanalizowana oddzielnie.

Pierwszym etapem analizy będzie przedstawienie historycznych danych. Badaniem objęto dane dotyczące wykonania budżetów z lat 2010-2014. W kolejnym etapie porównywano dynamikę danych ze wskaźnikiem wzrostu ogólnego poziomu cen, PKB, czy też średnią dynamiką obserwowaną dla podobnych podmiotów. Starano się także znaleźć czynniki mogące mieć wpływ na kształtowanie się wyodrębnionych kategorii dochodów i wydatków.

---

¹Prognozowanie gospodarcze. Metody, modele, zastosowania, przykłady, red. nauk. E. Nowak, Warszawa 1998, s. 32.

Dane dotyczące 2015 roku stanowią wykonanie budżetu według sprawozdań Rb27 oraz Rb28s według stanu na dzień 30.06.2015 r..

3.1.2. Metoda prognozowania

W literaturze znaleźć można wiele sposobów przetwarzania informacji o przeszłości zjawiska oraz metod przejścia od informacji przetworzonej do prognozy. Najczęściej sklasyfikowane są one z podziałem na dwie grupy: metod statystyczno-matematycznych, czy też ilościowych oraz nie matematycznych, określanych również jako jakościowe. Różnice między powyższymi grupami sprowadzają się do oparcia na formalnym modelu prognostycznym, zbudowanym na podstawie danych o historycznym kształtowaniu się wartości zmiennej prognozowanej i zmiennych objaśniających, w przypadku pierwszej grupy. Natomiast druga grupa metod opiera się na osądach ekspertów, które mogą, lecz nie muszą być formułowane na podstawie danych o kształtowaniu się wartości zmiennej prognozowanej i zmiennych objaśniających w przeszłości. Niestety, z uwagi na niewielki materiał statystyczny, ograniczony małą liczbą i niską częstotliwością obserwacji, a także bardzo prawdopodobny wpływ zdarzeń jednorazowych na analizowany obszar badawczy, nie można zastosować żadnych metod statystyczno-matematycznych. Z tej samej przyczyny w analizie nie używa się żadnych średnich i innych miar statystycznych, unikając tym samym błędu, polegającego na wnioskowaniu opartym na zbyt małej, niereprezentatywnej próbie.

Do prognozowania użyto rozbudowanej metody Naiveforecast (metoda naiwna). Naiveforecast stosuje się w sytuacjach, gdy brak jest możliwości użycia innych metod lub użycie tych metod, skazane jest na niepowodzenie, choćby z powodu dużej losowości obserwacji. Metody naiwne są proste, przez to łatwe i szybkie w użyciu. Opierają się one na założeniu, że wahania przypadkowe prognozowanej zmiennej są niewielkie, oraz że dotychczasowy wpływ czynników, kształtujący obserwowane zjawisko, nie ulegnie zmianie. Najprostsza metoda naiwna zakłada, że prognozowana wielkość zjawiska w okresie lub momencie t będzie taka sama jak ostatnio zaobserwowana wartość. Formalnie można to zapisać następująco:

$$y_t^* = y_{t-1}$$

y_t^* - prognoza zmiennej Y na moment t ,

y_{t-1} – wartość zmiennej prognozowanej w momencie $t-1$.

Jeżeli prognozowana zmienna charakteryzuje się istnieniem tendencji do wzrostu (spadku) to do prognozowania można użyć metody, która zakłada, że wartość prognozowanej zmiennej wzrośnie (spadnie) w momencie lub okresie prognozy o określony procent w momencie lub okresie poprzednim. Formalnie można to zapisać następująco:

$$y_t^* = (1 + c) \cdot y_{t-1}$$

gdzie:

c – wskaźnik wzrostu (spadku)

W niniejszej pracy do prognozowania wykorzystano metodę, która jest rozszerzoną wersją przytoczonych wyżej metod naiwnych. Zastosowany model umożliwia budowanie prognozy w oparciu o stały wskaźnik wzrostu (spadku) lub jako funkcję inflacji albo PKB. Jeśli wybierzemy stały wskaźnik wzrostu (spadku), to formalny zapis wygląda identycznie jak równanie wyżej. Jeżeli nie zdecydujemy się na prognozowanie w oparciu o stały wskaźnik wzrostu (spadku), to prognozę możemy uzależnić od wag stojących przy inflacji i wskaźniku wzrostu PKB. Formalnie można to zapisać następująco:

$$yt^* = yt-1 \cdot [1+CPIt \cdot W(cpi)] \cdot [1+PKBt \cdot W(pkb)]$$

gdzie:

CPIt – wskaźnik inflacji w momencie t

W(cpi) – waga inflacji

PKBt – wzrost PKB w momencie t

W(pkb) – waga PKB

Wielkość wag została wyznaczona na podstawie historycznego kształtowania się danych w cenach stałych i bieżących, zaobserwowanej dynamiki w cenach bieżących i dynamiki cen, a także opinii opartych na eksperckiej wiedzy i doświadczeniu.

Z kilkunastoletniego doświadczenia wynika, że w przypadku finansów JST metoda ta daje najlepsze rezultaty. Jest odporna na wahania danych, będące wynikiem np. zmian legislacyjnych, jednocześnie dając duże możliwości w zakresie korekt eksperckich, opartych na wiedzy i doświadczeniu. Dobór tej metody służy celowi, jakim w niniejszym opracowaniu jest sporządzenie planu finansowego, który zapewniałby odpowiedni poziom nadwyżki operacyjnej, niezbędny do obsłużenia zadłużenia. Szerzej o tym w dalszych rozdziałach.

3.1.3. Założenia makroekonomiczne przyjęte do prognozy na lata 2015 - 2042

Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego w okresie analizy będą zależały od wielu czynników, które można podzielić na dwie zasadnicze kategorie:

czynniki **wewnętrzne** (endogeniczne), na które jednostka ma wpływ,

czynniki **zewnątrzne** (egzogeniczne), na które jednostka nie ma wpływu.

Do czynników wewnętrznych należy przede wszystkim polityka finansowa jednostki oraz potrzeby lokalnej społeczności.

Jako główne czynniki zewnętrzne można wymienić: zmiany regulacji prawnych, stan koniunktury gospodarczej w kraju czy też zmiany wartości relacji łącznej kwoty państwowego długu publicznego powiększonego o kwotę przewidywanych wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji, udzielonych przez podmioty sektora finansów publicznych, do produktu krajowego brutto.

W obrębie regulacji prawnych możemy wymienić takie dokumenty, jak:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (w szczególności limity zadłużenia oraz wydatków na obsługę długu),
- Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych oraz inne ustawy podatkowe,
- Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty,
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska,
- Rozporządzenia Ministra Finansów.
- Uchwała nr XIII.90.2014 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie z dnia 17 czerwca 2014 r. w sprawie przyjęcia raportu o stanie gospodarki finansowej Gminy Rewal.

W obrębie publikacji wymienić należy:

- Publikacje „Wspólnoty” z lat 2012-2015 dotyczące programów naprawczych i ostrożnościowych.
- „Prognozowanie gospodarcze. Metody, modele zastosowania, przykłady” Redakcja naukowa red. Nau E. Nowak Warszawa 1998
- Opracowania dotyczące programów naprawczych ProPolis Consulting Sp. z o.o., 61-063 Poznań, ul. Ziemowita 60,
- Rekomendacje Radnych Gminy Rewal – Komisja Finansów Rady Gminy,

Inne zewnętrzne czynniki mogące wpłynąć na sytuację finansową i gospodarczą jednostki samorządu terytorialnego to lokalne potrzeby społeczne i uwarunkowania gospodarcze regionu.

Do czynników wewnętrznych, determinujących stabilność budżetów JST należy zaliczyć: uwarunkowania zależne od sytuacji mieszkańców, działających tam przedsiębiorstw czy posiadanego majątku komunalnego.

Uzależnianie dochodów JST od jednego, nie zawsze stabilnego źródła jest wielce ryzykowne. Znacznie korzystniejsze dla finansów komunalnych jest rozproszenie dochodów, posiadanie kilku niezależnych źródeł finansowania.

Sytuację finansową JST na skutek czynników wewnętrznych mogą destabilizować również rezultaty postępowań sądowych prowadzonych np.: w sprawach roszczeń o należny JST podatek lub opłatę lokalną, a także w przypadku nienależnego pobrania podatku lub opłaty przez JST.

W ostatnim okresie szczególnie istotnie na sytuację finansową JST wpłynęły:

- wzrost zakresu zadań JST lub narzucenie określonych działań bez zapewnienia na ich cel adekwatnych środków finansowych (podwyżki płac dla nauczycieli),
- proces ograniczania deficytu finansów publicznych, w tym zmiana klasyfikacji zobowiązań stanowiących dług JST w rozumieniu Ustawy.

oraz sytuacja gospodarcza kraju:

- obniżenie tempa wzrostu PKB,
- obniżenie inflacji,
- zmniejszenie liczby transakcji na rynku nieruchomości (niższe wpływy PCC oraz niższe ceny lub nawet brak możliwości sprzedaży majątku JST),
- pogorszenie sytuacji finansowej wielu przedsiębiorstw lub ich upadłość (niższe wpływy z CIT i PIT).

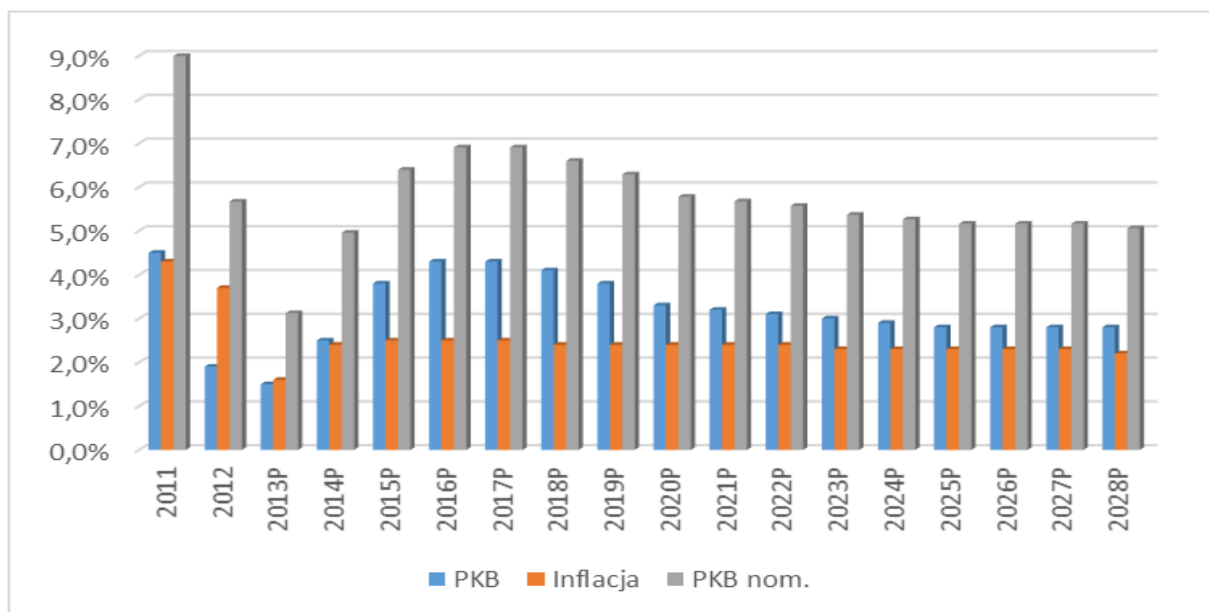
INFLACJA I PKB

Z analizy głównych źródeł dochodów i wydatków wynika, że w dużej mierze wielkości te zmieniają się pod wpływem inflacji i zmian PKB.

Proces dezinflacji zapoczątkowany w gospodarce polskiej w 1991 r. i kontynuowany, dzięki prowadzonej polityce fiskalnej i monetarnej, przez kolejne lata doprowadził do ograniczenia dynamiki cen z poziomu 585,8% w 1990 r. do 0,0 % w 2014 r.

Na poniższym wykresie zamieszczono dane obrazujące prognozowane zmiany wskaźnika cen i usług konsumpcyjnych, a także wzrostu PKB od 2011 do 2028 roku.

Wykres 1: Dane obrazujące prognozowane zmiany wskaźnika cen i usług konsumpcyjnych, oraz wzrostu PKB w latach 2011 -2028.

3.1.4. Ryzyko towarzyszące funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego

W trakcie realizacji długoterminowego planu finansowego należy uwzględnić możliwe wystąpienie zagrożeń utrudniających osiągnięcie zamierzonych celów. Zagrożenia te generują ryzyka towarzyszące funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego.

RYZIKO ISTOTNEJ ZMIANY POLITYCZNEJ W ORGANACH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Radni – członkowie podstawowego organu stanowiącego JST – oraz Zarząd JST (Wójt, Burmistrz, Prezydent) wybierani są w wyborach powszechnych. Dlatego też na decyzje ekonomiczne oraz finansowe podejmowane przez JST mogą wpływać czynniki polityczne i społeczne.

RYZIKO INSTYTUCJONALNE

Związane jest z możliwością wprowadzenia zmian regulacji prawnych i podatkowych mających bezpośredni wpływ na kształtowanie się poziomu dochodów JST.

RYZIKO NIESTABILNOŚCI GOSPODARCZEJ I POLITYCZNEJ

Wiąże się z pogorszeniem ogólnej sytuacji gospodarczej kraju lub regionu, wzrostu inflacji oraz bezrobocia. W rezultacie zjawiska te wpływają na dochody pochodzące z podatków i opłat.

RYZIKO BRAKU ZAKŁADANYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Występuje w przypadku finansowania długookresowych inwestycji środkami obcymi, np. z funduszy pomocowych.

RYZIKO PRZESZACOWANIA DOCHODÓW BUDŻETU

Przygotowanie budżetu od strony dochodów może opierać się na zbyt optymistycznych założeniach (np. co do wpływów ze sprzedaży mienia). W rezultacie niższe wpływy przy ustalonych wyższych wydatkach skutkują powstaniem deficytu budżetowego, co może prowadzić do zaburzenia płynności finansowej.

RYZIKO NADZWYCZAJNEGO ZWIĘKSZENIA WYDATKÓW BUDŻETU

JST tworzą rezerwy na nieprzewidziane w budżecie wydatki. Może okazać się, że wystąpi nieplanowany wzrost wydatków przekraczający poziom utworzonej rezerwy (np. związanych z klęską żywiołową). Wówczas pokrycie tych wydatków może nastąpić poprzez zmniejszenie innych wydatków lub zwiększenie zadłużenia.

RYZIKO KURSOWE

Występuje w przypadku JST, które zaciągnęły zobowiązania indeksowane do walut obcych.

RYZYO ZMIANY STAWEK PODATKÓW POŚREDNICH

JST mogą ponosić ryzyko zwiększenia stawek podatków pośrednich, w tym stawek podatku od towarów i usług. Na gruncie obowiązującego stanu prawnego JST jako takie, co do zasady mają ograniczone prawo do pomniejszania podatku należnego o podatek naliczony. Powoduje to, że ponoszą ekonomiczny ciężar podatku od towarów i usług. Podwyższenie stawek podatku od towarów i usług może skutkować wyższymi cenami żądanymi przez dostawców i wykonawców w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

RYZYO STÓP PROCENTOWYCH

Obligacje i kredyty oprocentowane są przeważnie według zmiennych stawek WIBOR, które zmieniają się zarówno w ciągu roku jak i w poszczególnych latach. Na ustalenie wielkości stawek WIBOR pośredni wpływ ma poziom inflacji, dlatego też JST powinna wziąć pod uwagę ryzyko związane ze zmianami inflacyjnymi. Zmniejszenie poziomu inflacji powodować może zmniejszenie poziomu stawek WIBOR zaś zwiększenie poziomu inflacji prowadzi z reguły do zwiększenia poziomu stawek WIBOR. Tendencje te mają wpływ na poziom obsługi zadłużenia.

RYZYO ZMIAN LEGISLACYJNYCH

Jest to ryzyko związane z możliwym występowaniem zmian prawnych, dotyczących JST. Jako najlepszy przykład można tutaj wymienić Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego, w tym do długu Skarbu Państwa (Dz. U. z 2010 r. Nr 252, poz. 1692). W wyniku tego rozporządzenia klasyfikacja ta uległa poszerzeniu, co dla wielu JST oznaczało konieczność zakwalifikowania do długu wielu tytułów dotychczas nieuznawanych za dług. Kolejnym przykładem mogą być pojawiające się plany Ministra Finansów mające na celu ograniczanie deficytów JST.

RYZYO ZMIANY KONIUNKTURY

Ryzyko dotyczące jednostek, których dochody są w znacznym stopniu uzależnione od koniunktury, np. turystycznej, której wahania mogą powodować destabilizację dochodów. Oprócz wyżej wymienionych form ryzyka jednostka może borykać się z innymi, trudnymi do przewidzenia i określenia zagrożeniami, które są związane z jej specyfiką. Podczas analizy ryzyka ważnym zagadnieniem jest pojęcie jego **dywersyfikacji**. Jednostka posiadając wiedzę na temat danego samorządu powinna w odpowiedni sposób oraz w możliwie największym stopniu podjąć działania mające na celu rozproszenie występujących elementów ryzyka.

3.2. Dochody Gminy w latach 2010 – 2014

Poniższe tabele i wykresy przedstawiają kształtowanie się dochodów Gminy Rewal w latach 2010-2014. Zostały one opracowane na podstawie danych Urzędu Gminy i danych pokontrolnych Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie.

Tabela 2: Dochody Gminy Rewal w latach 2010-2014 (dane w PLN)

DOCHODY	2010	2011	2012	2013	2014
<u>Wpływy z podatków</u>	<u>9 364 329</u>	<u>10 182 273</u>	<u>10 385 211</u>	<u>14 002 789</u>	<u>13 505 790</u>
Podatek rolny	83 821	90 119	88 551	533 232	104 187
Podatek leśny	17 971	20 550	25 033	24 052	22 982
Podatek od nieruchomości	9 039 080	10 032 644	10 213 734	12 582 831	12 520 947
Podatek od środków transportowych	73 342	68 961	67 894	116 710	127 592
Podatek od spadków i darowizn	33 456	0	0	6 973	52 723
Podatek od czynności cywilnoprawnych	161 659	0	0	643 435	479 367
Wpływy z karty podatkowej	-45 000	-30 000	-10 000	95 557	197 992
<u>Wpływy z opłat</u>	<u>3 671 204</u>	<u>4 237 879</u>	<u>4 063 324</u>	<u>4 508 270</u>	<u>7 502 712</u>
Opłata skarbową	44 681	32 369	14 148	30 244	32 923
Opłaty eksploatacyjne	0	0	0	0	0
Opłaty za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	502 620	630 778	681 197	661 715	439 997
Inne opłaty	725 776	1 084 866	1 460 451	1 913 726	5 020 243
<u>Udział w podatkach budżetu państwa</u>	<u>3 221 610</u>	<u>2 499 860</u>	<u>3 062 966</u>	<u>3 110 841</u>	<u>3 563 125</u>
Pod. dochodowy od osób fizycznych	3 220 929	2 499 860	3 062 966	3 054 583	3 488 054
Pod. dochodowy od osób prawnych	681	0	0	56 258	75 071
<u>Dochody z majątku</u>	<u>18 266 038</u>	<u>16 809 376</u>	<u>11 970 183</u>	<u>14 912 411</u>	<u>17 260 484</u>
Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	1 875 809	2 238 450	2 532 902	2 963 271	2 857 286
Wpływy z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	36 221	60 265	41 445	62 779	78 363
Wpływy z tyt. odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	15 745 610	13 372 138	8 887 538	11 321 143	13 572 704
Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	7 389	528 255	0	0	178 338
Wpływy z opłat za zarząd i wieczyste użytkowanie nieruchomości	601 009	610 268	508 298	565 218	573 793
<u>Odsetki</u>	<u>217 680</u>	<u>286 321</u>	<u>265 957</u>	<u>412 007</u>	<u>286 597</u>
Od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	64 170	130 616	144 802	235 205	145 113
Pozostałe odsetki	153 510	155 705	121 156	176 802	141 484
<u>Pozostałe dochody</u>	<u>1 256 229</u>	<u>2 455 318</u>	<u>2 755 142</u>	<u>3 900 816</u>	<u>2 031 028</u>
Grzywny, mandaty i kary pieniężne	585 110	618 882	580 196	485 036	450 824
Wpływy z usług	435 763	1 579 730	1 715 049	3 327 773	1 187 912
Inne dochody	235 355	256 706	459 897	88 007	392 293
<u>Subwencje z budżetu państwa</u>	<u>3 528 016</u>	<u>3 722 872</u>	<u>4 115 880</u>	<u>4 220 324</u>	<u>4 160 704</u>
Subwencja podstawowa	0	0	12 089	0	0
Subwencja oświatowa	3 506 633	3 707 172	4 078 713	4 191 209	4 128 478
<u>Dotacje celowe z budżetu państwa</u>	<u>1 298 929</u>	<u>1 391 746</u>	<u>1 380 379</u>	<u>1 529 928</u>	<u>1 694 767</u>
Zadania bieżące zlecone i powierzone	996 197	1 093 589	1 050 744	1 089 333	1 123 766
Zadania bieżące własne	302 733	298 157	329 635	440 595	571 001

DOCHODY	2010	2011	2012	2013	2014
<u>Środki na dofinansowanie zadań ze źródeł pozabudżetowych</u>	<u>916 120</u>	<u>6 906 386</u>	<u>4 408 592</u>	<u>170 932</u>	<u>52 658</u>
Na zadania realizowane na podst. porozum. między jedn. samorządu terytorialnego	127 505	117 198	111 709	151 260	52 658
Fundusze celowe	0	110 000	100 000	0	0
Fundusze pomocowe	0	40 976	0	0	0
Inne	788 614	6 638 212	4 196 883	19 672	0
<u>Środki na inwestycje</u>	<u>1 236 970</u>	<u>2 909 900</u>	<u>591 630</u>	<u>5 709 036</u>	<u>3 911 897</u>
z budżetu państwa	1 236 970	2 909 900	581 630	0	0
ze źródeł pozabudżetowych	0	0	10 000	5 709 036	3 911 897
DOCHODY RAZEM	42 977 125	51 401 932	42 999 265	52 477 354	53 969 760

Tabela 2 przedstawia analizę dochodów Gminy Rewal w latach 2010-2014. Analiza została przeprowadzona na poziomie szczegółowości obejmującym paragrafy. Wartości dochodów dla poszczególnych paragrafów zostały zestawione w kolejności chronologicznej dla kolejnych lat. Następnie została policzona ich średnia arytmetyczna w całym badanym okresie. Dla tak wyznaczonych średnich analizę przeprowadzono wg zasady Pareto, która mówi że za ok. 80% wszystkich skutków odpowiada 20% przyczyn.

Analizując poniższą tabelę można stwierdzić, że pierwsze 8 pozycji dochodów odpowiada za ponad 80% ich ogólnej wartości. Podstawowym dochodem Gminy są dochody ze sprzedaży mienia oraz podatek od nieruchomości, które łącznie odpowiadają za niemal połowę sumy dochodów budżetu Gminy. Subwencje z budżetu Państwa czy też wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych to stosunkowo niewielkie pozycje rzędu 6-8 % całości dochodów w ostatnich 5 latach.

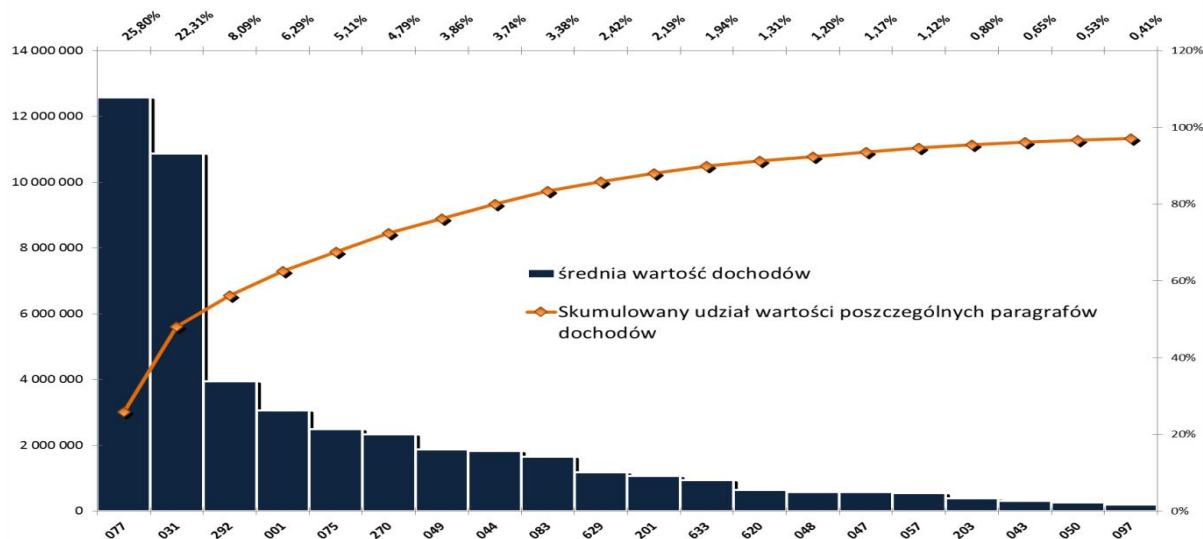
Tabela 3: Analiza dochodów Gminy Rewal w latach 2010-2014 (dane w PLN)

Lp.	Paragraf	Opis	średnia wartość dochodów	Skumulowany udział wartości poszczególnych paragrafów dochodów	% całości dochodów	2010	2011	2012	2013	2014
1	077	Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	12 579 827	25,80%	25,80%	15 745 610	13 372 138	8 887 538	11 321 143	13 572 704
2	031	Podatek od nieruchomości	10 877 847	48,11%	22,31%	9 039 080	10 032 644	10 213 734	12 582 831	12 520 947
3	292	Subwencje ogólne z budżetu państwa	3 947 141	56,20%	8,09%	3 528 016	3 722 872	4 103 791	4 220 324	4 160 704
4	001	Podatek dochodowy od osób fizycznych	3 065 278	62,49%	6,29%	3 220 929	2 499 860	3 062 966	3 054 583	3 488 054
5	075	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	2 493 544	67,60%	5,11%	1 875 809	2 238 450	2 532 902	2 963 271	2 857 286
6	270	Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin (związków gmin), powiatów (związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	2 336 872	72,39%	4,79%	788 614	6 679 189	4 196 883	19 672	0
7	049	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki	1 880 191	76,25%	3,86%	562 255	936 094	1 280 816	1 794 804	4 826 983

Lp.	Paragraf	Opis	Średnia wartość dochodów	Skumulowany udział wartości poszczególnych paragrafów dochodów	% całości dochodów	2010	2011	2012	2013	2014
		samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw								
8	044	Wpływy z opłaty miejscowej	1 825 125	79,99%	3,74%	1 848 073	1 858 291	1 743 065	1 753 715	1 922 481
9	083	Wpływy z usług	1 649 246	83,37%	3,38%	435 763	1 579 730	1 715 049	3 327 773	1 187 912
10	629	Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin (związków gmin), powiatów (związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	1 180 263	85,79%	2,42%	0	0	10 000	5 709 036	182 279
11	201	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami	1 067 937	87,98%	2,19%	996 197	1 093 589	1 050 744	1 080 317	1 118 841
12	633	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin)	945 700	89,92%	1,94%	1 236 970	2 909 900	581 630	0	0
13	620	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	637 151	91,23%	1,31%	0	0	0	0	3 185 753
14	048	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	583 261	92,43%	1,20%	502 620	630 778	681 197	661 715	439 997
15	047	Wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych	571 717	93,60%	1,17%	601 009	610 268	508 298	565 218	573 793
16	057	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin)	544 010	94,71%	1,12%	585 110	618 882	580 196	485 036	450 824
17	203	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin (związków gmin)	388 424	95,51%	0,80%	302 733	298 157	329 635	440 595	571 001
18	043	Wpływy z opłaty targowej	316 406	96,16%	0,65%	550 054	631 575	164 462	148 870	87 068
19	050	Podatek od czynności cywilnoprawnych	256 892	96,69%	0,53%	161 659	0	0	643 435	479 367
20	097	Wpływy z różnych dochodów	198 407	97,09%	0,41%	216 133	180 416	285 525	67 078	242 883

Przedstawiony poniżej Wykres 1 ma postać tzw. diagramu Pareto, umożliwiającego łatwą hierarchizację i graficzne odwzorowanie źródeł stanowiących dochód budżetu Gminy, zestawionych w Tabeli 3.

Wykres 2: Analiza dochodów Gminy Rewal w latach 2010-2014.

Podstawowe źródła dochodów Gminy, które zostały przedstawione w tabeli nr 2 można skumulować w większe grupy. W tabelach 2-4 zostały przedstawione dochody z uwzględnieniem tych grup, a mianowicie dochodów bieżących i majątkowych. Po pierwsze w ujęciu wartościowym w złotych, po drugie w ujęciu procentowym jako struktura dochodów, a także jako dynamika zmian w analizowanych latach.

Tabela 4: Zestawienie dochodów Gminy Rewal w latach 2010-2014 (dane w PLN)

	2010	2011	2012	2013	2014
DOCHODY BIEŻĄCE:	25 950 935	34 531 374	33 478 653	35 384 396	36 228 459
Subwencje i dotacje:	5 743 065	12 021 004	9 904 852	5 921 184	5 908 128
Subwencje ogółem	3 528 016	3 722 872	4 115 880	4 220 324	4 160 704
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania bieżące	2 215 049	8 298 132	5 788 972	1 700 860	1 747 424
Dochody własne:	20 207 870	22 510 370	23 573 801	29 463 212	30 320 331
Wpływy z podatków	9 364 329	10 182 273	10 385 211	14 002 789	13 505 790
Udział w podatkach budżetu państwa	3 221 610	2 499 860	3 062 966	3 110 841	3 563 125
Wpływy z opłat	4 272 213	4 848 147	4 571 622	5 073 488	8 076 505
Odsetki	217 680	286 321	265 957	412 007	286 597
Pozostałe dochody	3 132 038	4 693 768	5 288 044	6 864 087	4 888 314
DOCHODY MAJĄTKOWE:	17 026 190	16 870 558	9 520 613	17 092 958	17 741 302
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego (os. fizycznych) w prawo własności	36 221	60 265	41 445	62 779	78 363
Dochody ze sprzedaży majątku (077,078,087)	15 752 999	13 900 393	8 887 538	11 321 143	13 751 042
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania inwestycyjne	1 236 970	2 909 900	591 630	5 709 036	3 911 897
DOCHODY RAZEM	42 977 125	51 401 932	42 999 265	52 477 354	53 969 760

Tabela 5: Struktura dochodów Gminy Rewal w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
DOCHODY BIEŻĄCE:	60,4%	67,2%	77,9%	67,4%	67,1%
Subwencje i dotacje:	13,4%	23,4%	23,0%	11,3%	10,9%
Subwencje ogółem	8,2%	7,2%	9,6%	8,0%	7,7%
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania bieżące	5,2%	16,1%	13,5%	3,2%	3,2%
Dochody własne:	47,0%	43,8%	54,8%	56,1%	56,2%
Wpływy z podatków	21,8%	19,8%	24,2%	26,7%	25,0%
Udział w podatkach budżetu państwa	7,5%	4,9%	7,1%	5,9%	6,6%
Wpływy z opłat	9,9%	9,4%	10,6%	9,7%	15,0%
Odsetki	0,5%	0,6%	0,6%	0,8%	0,5%
Pozostałe dochody	7,3%	9,1%	12,3%	13,1%	9,1%
DOCHODY MAJĄTKOWE:	39,6%	32,8%	22,1%	32,6%	32,9%
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego (os. fizycznych) w prawo własności	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Dochody ze sprzedaży majątku (077,078,087)	36,7%	27,0%	20,7%	21,6%	25,5%
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania inwestycyjne	2,9%	5,7%	1,4%	10,9%	7,2%
DOCHODY RAZEM	100%	100%	100%	100%	100%

Tabela 6: Dynamika dochodów Gminy Rewal w latach 2010-2014

	2011/ 2010	2012/ 2011	2013/ 2012	2014/ 2013	2014/2010
DOCHODY BIEŻĄCE:	133,1%	97,0%	105,7%	102,4%	139,6%
Subwencje i dotacje:	209,3%	82,4%	59,8%	99,8%	102,9%
Subwencje ogółem	105,5%	110,6%	102,5%	98,6%	117,9%
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania bieżące	374,6%	69,8%	29,4%	102,7%	78,9%
Dochody własne:	111,4%	104,7%	125,0%	102,9%	150,0%
Wpływy z podatków	108,7%	102,0%	134,8%	96,5%	144,2%
Udział w podatkach budżetu państwa	77,6%	122,5%	101,6%	114,5%	110,6%
Wpływy z opłat	113,5%	94,3%	111,0%	159,2%	189,0%
Odsetki	131,5%	92,9%	154,9%	69,6%	131,7%
Pozostałe dochody	149,9%	112,7%	129,8%	71,2%	156,1%
DOCHODY MAJĄTKOWE:	99,1%	56,4%	179,5%	103,8%	104,2%
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego (os. fizycznych) w prawo własności	166,4%	68,8%	151,5%	124,8%	216,3%
Dochody ze sprzedaży majątku (077,078,087)	88,2%	63,9%	127,4%	121,5%	87,3%
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania inwestycyjne	235,2%	20,3%	965,0%	68,5%	316,2%
DOCHODY RAZEM	119,6%	83,7%	122,0%	102,8%	125,6%

Dochody Gminy kształtują się na przestrzeni ostatnich pięciu lat w sposób bardzo nieregularny. Z jednej strony mamy kilka powtarzalnych źródeł dochodów, jak dochody własne bieżące i subwencje z budżetu Państwa, które łącznie dawały od 24 do 34 mln PLN dochodu. Z drugiej strony budżet był cyklicznie zasilany istotnymi kwotami z tytułu sprzedaży mienia, które średnio stanowiły ponad 1/4 dochodów. Należy tutaj zwrócić uwagę, że dochód ten ma charakter mocno incydentalny i jako taki jest trudny do przewidzenia. Dochody z tego tytułu od 2010 do 2012 roku systematycznie spadały: od 15,8 do 8,9 mln PLN. Następnie, w 2013 roku nastąpiło odbicie i wyraźny wzrost sprzedaży mienia, potwierdzony również dobrym wynikiem w 2014 roku.

W 2011 i 2012 roku wystąpiła też istotna pozycja dochodów zaksięgowanych jako dotacje do zadań bieżących w kwocie odpowiednio 6,7 i 4,2 mln PLN (paragraf 270). Środków zaksięgowanych strictly jako dotacje na inwestycje Gmina miała niewiele: średnio 2,87 mln PLN. Z powyższej analizy płynie ważny wniosek: Gmina Rewal w latach 2010 - 2014 generowała średnio 33,1 mln PLN dochodów bieżących i 15,7 mln PLN dochodów majątkowych, z czego około 30 mln PLN były to dochody bieżące powtarzalne, własne, zależne od Gminy, dodatkowo zasilane średnio 12,7 mln PLN sprzedaży mienia.

3.3. Wydatki Gminy w latach 2010-2014

Poniższa tabela przedstawia analizę wydatków Gminy Rewal według zastosowanej już przy dochodach metody Pareto. Z uwagi na mnogość paragrafów klasyfikacji budżetowej, analizę zdecydowano się przeprowadzić na poziomie działów.

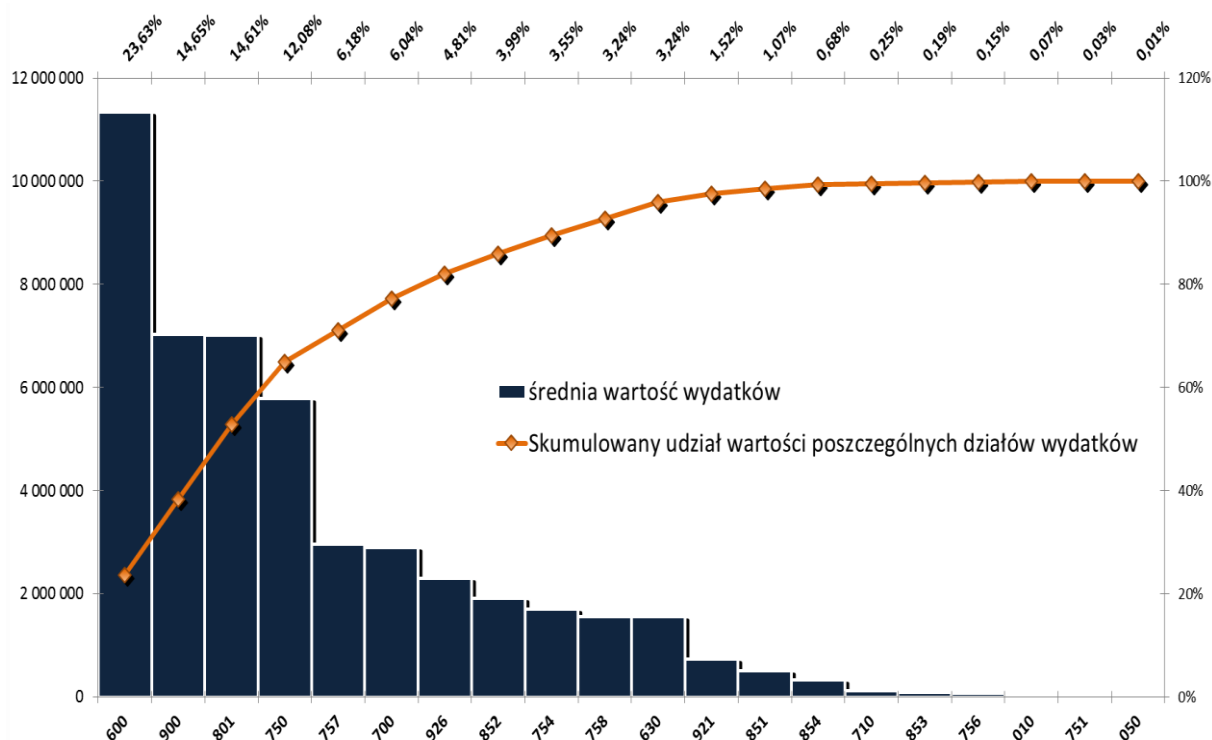
Tabela 7: Analiza wydatków Gminy Rewal w latach 2010-2014 (dane w PLN)

Lp.	Dział	Opis	średnia wartość wydatków	Skumulowany udział wartości poszczególnych działów wydatków	% całości wydatków	2010	2011	2012	2013	2014
1	600	Transport i łączność	11 335 943	23,63%	23,63%	12 859 595	9 776 061	9 583 790	11 803 035	12 657 232
2	900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7 030 317	38,28%	14,65%	11 541 962	5 481 689	4 324 044	8 033 210	5 770 683
3	801	Oświata i wychowanie	7 010 543	52,90%	14,61%	8 701 881	5 733 503	6 554 652	6 528 650	7 534 028
4	750	Administracja publiczna	5 793 643	64,98%	12,08%	5 415 782	4 856 082	4 794 494	5 212 007	8 689 852
5	757	Obsługa długu publicznego	2 965 778	71,16%	6,18%	2 676 215	1 663 084	2 685 991	2 353 344	5 450 255
6	700	Gospodarka mieszkaniowa	2 896 177	77,19%	6,04%	4 732 123	3 775 481	763 525	1 948 787	3 260 970
7	926	Kultura fizyczna i sport	2 307 185	82,00%	4,81%	2 750 822	2 557 416	2 196 020	2 125 672	1 905 996
8	852	Pomoc społeczna	1 913 804	85,99%	3,99%	1 817 553	1 853 619	1 930 332	2 008 731	1 958 785
9	754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 700 905	89,54%	3,55%	1 863 597	1 632 906	1 596 281	1 761 176	1 650 564
10	758	Różne rozliczenia	1 556 115	92,78%	3,24%	1 122 258	1 346 332	1 590 120	1 674 065	2 047 799
11	630	Turystyka	1 553 169	96,02%	3,24%	1 588 735	1 636 729	1 494 485	1 904 116	1 141 783
12	921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	728 328	97,54%	1,52%	762 987	659 099	826 579	772 692	620 283
13	851	Ochrona zdrowia	514 122	98,61%	1,07%	502 840	566 139	419 593	522 122	559 913
14	854	Edukacyjna opieka wychowawcza	325 181	99,29%	0,68%	332 721	308 034	325 949	353 010	306 191
15	710	Działalność usługowa	121 506	99,54%	0,25%	128 159	208 575	92 870	68 854	109 069
16	853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	93 011	99,73%	0,19%	98 333	97 464	99 348	87 710	82 202
17	756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	72 506	99,89%	0,15%	179 671	182 857	0	0	0
18	010	Rolnictwo i łowiectwo	31 587	99,95%	0,07%	50 689	24 399	23 546	31 787	27 512
19	751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	13 068	99,98%	0,03%	22 755	8 202	2 713	0	31 670
20	050	Rybołówstwo i rybactwo	6 748	99,99%	0,01%	0	3 000	28 241	2 500	0

Z danych przedstawionych powyżej wynika, iż w Gminie Rewal szczególnie cztery działy determinują poziom wydatków. Są to przede wszystkim transport i łączność, oświata i wychowanie, gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz administracja publiczna, które łącznie stanowiły niemal 2/3 środków wydawanych przez Gminę.

W działach 600 i 900 większość wydatków stanowiły wydatki majątkowe. Należy zauważyć, iż za 77% wszystkich wydatków Gminy odpowiadało pierwszych siedem wymienionych w Tabeli 5 działów, co spełnia zasadę Pareto.

Wykres 3: Analiza wydatków Gminy Rewal w latach 2010-2014.

W kolejnym etapie analizy zdecydowano się na wyodrębnienie pojawiających się w ramach działów ośmiu grup wydatków. Są to: dotacje i subwencje, wynagrodzenia i składki od nich naliczane, świadczenia na rzecz osób fizycznych, remonty, zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług, pozostałe wydatki bieżące, odsetki od pożyczek, kredytów i papierów wartościowych, a także wydatki majątkowe. Dane te prezentują poniższe Tabele 8, 9 i 10.

Tabela 8. Wydatki Gminy Rewal w latach 2010-2014 (dane w PLN)

	2010	2011	2012	2013	2014
WYDATKI BIEŻĄCE:	29 068 280	28 215 408	28 145 498	33 063 173	39 410 395
Dotacje i subwencje	5 174 378	3 193 847	4 143 215	4 669 857	4 839 384
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	8 455 378	9 376 129	9 736 381	9 714 322	9 695 246
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	1 616 802	1 786 628	1 792 839	1 823 975	1 897 623
Remonty	747 502	574 976	549 078	741 536	753 283
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	8 962 562	7 863 247	7 464 123	10 885 234	12 725 186
Pozostałe wydatki bieżące	1 435 443	3 757 498	1 773 871	2 874 905	4 049 418
Odsetki od pożyczek, kredytów i pap. wart.	2 676 215	1 663 084	2 685 991	2 353 344	5 450 255
WYDATKI MAJĄTKOWE:	28 096 793	14 155 264	11 187 076	14 128 294	14 394 392
WYDATKI RAZEM	57 165 073	42 370 672	39 332 574	47 191 467	53 804 787

Tabela 9: Struktura wydatków Gminy Rewal w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
WYDATKI BIEŻĄCE:	50,8%	66,6%	71,6%	70,1%	73,2%
Dotacje i subwencje	9,1%	7,5%	10,5%	9,9%	9,0%
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	14,8%	22,1%	24,8%	20,6%	18,0%
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	2,8%	4,2%	4,6%	3,9%	3,5%
Remonty	1,3%	1,4%	1,4%	1,6%	1,4%
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	15,7%	18,6%	19,0%	23,1%	23,7%
Pozostałe wydatki bieżące	2,5%	8,9%	4,5%	6,1%	7,5%
Odsetki od pożyczek, kredytów i pap. wart.	4,7%	3,9%	6,8%	5,0%	10,1%
WYDATKI MAJĄTKOWE:	49,2%	33,4%	28,4%	29,9%	26,8%
WYDATKI RAZEM	100%	100%	100%	100%	100%

Tabela 10: Dynamika wydatków Gminy Rewal w latach 2010-2014

	2011/ 2010	2012/ 2011	2013/ 2012	2014/ 2013	2014/ 2010
WYDATKI BIEŻĄCE:	97,1%	99,8%	117,5%	119,2%	135,6%
Dotacje i subwencje	61,7%	129,7%	112,7%	103,6%	93,5%
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	110,9%	103,8%	99,8%	99,8%	114,7%
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	110,5%	100,3%	101,7%	104,0%	117,4%
Remonty	76,9%	95,5%	135,1%	101,6%	100,8%
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	87,7%	94,9%	145,8%	116,9%	142,0%
Pozostałe wydatki bieżące	261,8%	47,2%	162,1%	140,9%	282,1%
Odsetki od pożyczek, kredytów i pap. wart.	62,1%	161,5%	87,6%	231,6%	203,7%
WYDATKI MAJĄTKOWE:	50,4%	79,0%	126,3%	101,9%	51,2%
WYDATKI RAZEM	74,1%	92,8%	120,0%	114,0%	94,1%

Wydatki bieżące mają zazwyczaj charakter powtarzalny i liniowy. W badanym okresie stanowiły one od 50,8% do 77,6% wydatków ogółem, co oznacza że pozostałe 26,8% do rekordowych 49,2% to wydatki majątkowe, przeznaczane na inwestycje. W strukturze wydatków bieżących należy zauważyć dwie, niezmiennie dominujące grupy: wynagrodzeń i składek od nich naliczanych oraz zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług. W przypadku Gminy Rewal na te dwa cele było przeznaczane w ostatnich pięciu latach łącznie średnio 43% wydatków. 30% wydatków to wydatki majątkowe. Potwierdza to mocno proinwestycyjny charakter budżetu Gminy. Pozostałe grupy wydatków mają charakter marginalny.

Średnia kwota wydatków bieżących to 31,58 mln PLN. Jest to kwota nieco wyższa od wyodrębnionych wcześniej stałych, stabilnych dochodów bieżących Gminy.

Uwagę należy zwrócić zwłaszcza na pozycję związaną z odsetkami od zaciągniętych zobowiązań, która to urosła do 10% wydatków Gminy.

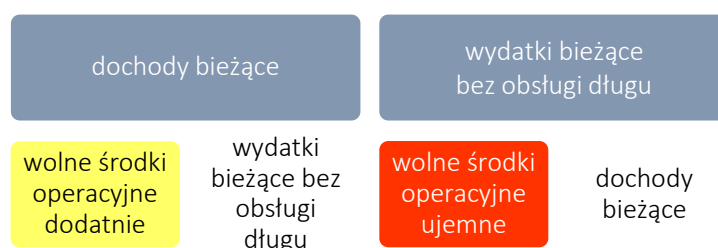
3.4. Wolne środki finansowe (operacyjne)

Wysokość wolnych środków operacyjnych wskazuje na zdolność jednostki do regulowania zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek, a więc do spłaty rat kapitałowych i odsetek, a także na zdolność do samodzielnego finansowania inwestycji.

Dla celów niniejszej analizy przyjęto kategorię "wolnych środków operacyjnych" jako różnicę:

- *dochody bieżące – wydatki bieżące bez obsługi długu.*
- dochody bieżące = dochody ogółem - dochody majątkowe
- wydatki bieżące = wydatki ogółem - wydatki majątkowe

Zgodnie z powyższym opisem układ wolnych środków operacyjnych może wyglądać następująco:

Tabela 11: Poziom wolnych środków operacyjnych Gminy w latach 2010-2014 (dane w PLN)

	2010	2011	2012	2013	2014
1. Dochody bieżące	25 950 935	34 531 374	33 478 653	35 384 396	36 228 459
2. Wydatki bieżące bez obsługi długu	26 392 065	26 552 325	25 459 507	30 709 829	33 960 140
3. WOLNE ŚRODKI OPERACYJNE (1-2)	-441 130	7 979 050	8 019 146	4 674 567	2 268 319

W latach 2010-2014 poziom wolnych środków operacyjnych kształtował się w granicach od około 0,44 mln PLN w roku 2010 do 8,02 mln PLN w 2012 roku. Przeciętnie było to 4,50 mln PLN i średnio stanowiło ok. 9,25% pozyskanych dochodów. Analiza ta jest jednak wyraźnie zaburzona przez wspomniany wcześniej incydentalny dochód w roku 2011 i 2012 (paragraf 270). Bardziej realny poziom wolnych środków operacyjnych widoczny jest w latach 2013-2014 – średnio 3,47 mln PLN.

W roku 2010 oraz 2014 dochody majątkowe i przychody realnie musiały być zaangażowane nie tylko na pokrycie wydatków majątkowych i rozchodów, ale i również częściowo na wydatki bieżące. Skłania to do wysnucia wniosku, że każdorazowy problem z realizacją dochodów majątkowych może powodować problem z bilansowaniem się budżetu.

Poniższa tabela w sposób zbiorczy przedstawia wykonanie budżetu Gminy Rewal w latach 2010-2014 wg sprawozdań Rb.

Tabela 12: Wykonanie budżetu Gminy Rewal w latach 2010-2014 (dane w PLN)

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW	2010	2011	2012	2013	2014
I. DOCHODY BIEŻĄCE:	25 950 935	34 531 374	33 478 653	35 384 396	36 228 459
Subwencje i dotacje:	5 743 065	12 021 004	9 904 852	5 921 184	5 908 128
Subwencje ogółem	3 528 016	3 722 872	4 115 880	4 220 324	4 160 704
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania bieżące	2 215 049	8 298 132	5 788 972	1 700 860	1 747 424
Dochody własne:	20 207 870	22 510 370	23 573 801	29 463 212	30 320 331
Wpływy z podatków	9 364 329	10 182 273	10 385 211	14 002 789	13 505 790
Udział w podatkach budżetu państwa	3 221 610	2 499 860	3 062 966	3 110 841	3 563 125
Wpływy z opłat	4 272 213	4 848 147	4 571 622	5 073 488	8 076 505
Odsetki	217 680	286 321	265 957	412 007	286 597
Pozostałe dochody	3 132 038	4 693 768	5 288 044	6 864 087	4 888 314
II. WYDATKI BIEŻĄCE BEZ OBSŁUGI DŁUGU:	26 392 065	26 552 325	25 459 507	30 709 829	33 960 140
Dotacje i subwencje	5 174 378	3 193 847	4 143 215	4 669 857	4 839 384
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	8 455 378	9 376 129	9 736 381	9 714 322	9 695 246
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	1 616 802	1 786 628	1 792 839	1 823 975	1 897 623
Remonty	747 502	574 976	549 078	741 536	753 283
Zakup energii, materiałów i wyposażenia oraz usług	8 962 562	7 863 247	7 464 123	10 885 234	12 725 186
Pozostałe wydatki bieżące	1 435 443	3 757 498	1 773 871	2 874 905	4 049 418
III. WOLNE ŚRODKI OPERACYJNE (I - II)	-441 130	7 979 050	8 019 146	4 674 567	2 268 319
IV. OBSŁUGA DŁUGU:	2 676 215	1 663 084	2 685 991	2 353 344	5 450 255
Odsetki od pożyczek, kredytów i pap. wart.	2 676 215	1 663 084	2 685 991	2 353 344	5 450 255
V. NADWYŻKA OPERACYJNA / DEFICYT OPERACYJNY(III - IV)	-3 117 345	6 315 966	5 333 155	2 321 223	-3 181 936
VI. DOCHODY MAJĄTKOWE:	17 026 190	16 870 558	9 520 613	17 092 958	17 741 302
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użyt. wieczystego (os. fizycz.) w prawo własności (076)	36 221	60 265	41 445	62 779	78 363
Dochody ze sprzedaży majątku (077,078,087)	15 752 999	13 900 393	8 887 538	11 321 143	13 751 042
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania inwestycyjne	1 236 970	2 909 900	591 630	5 709 036	3 911 897
VII. WYDATKI MAJĄTKOWE inwestycje	28 096 793	14 155 264	11 187 076	14 128 294	14 394 392
VIII. NADWYŻKA / DEFICYT (V + VI - VII)	-14 187 948	9 031 260	3 666 691	5 285 887	164 973
IX. PRZYCHODY:	18 867 518	0	0	0	8 474 751
Przychody z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	18 867 518	0	0	0	8 474 751
Pozostałe przychody	0	0	0	0	0
X. ROZCHODY:	3 012 591	1 184 620	628 526	4 762 488	1 116 847
Spłata zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	3 012 591	1 184 620	628 526	4 762 488	1 116 847
Pozostałe rozchody	0	0	0	0	0
XI. WYNIK BUDŻETU [VIII + IX - X]	1 666 978	7 846 640	3 038 165	523 399	7 522 878

Wynik budżetu określający możliwości finansowania działalności bieżącej oraz inwestycyjnej z własnych środków oraz dotacji bezzwrotnych ulegał w ostatnich latach istotnym wahaniom. Należy zwrócić szczególną uwagę na wynik jaki został osiągnięty w 2014 roku w wysokości około 7,5 mln. Wartość ta zawiera dane o wysokości kapitalizacji odsetek od instytucji parabankowych, które skutecznie zwiększają dług.

Stąd wysokość przychodów wykazana w sprawozdaniach w roku 2014 jako przychód okresu, nie stanowiła rzeczywistego wpływu środków do budżetu Gminy, a wskazuje jedynie na wzrost wysokości zadłużenia wobec instytucji parabankowych. W roku 2015 w/w zmiany wartości zadłużenia wobec parabanków zostały wykazane w pozycji koszty finansowe – odsetki niezapłacone.

3.5. Zobowiązania Gminy

1. Na dzień 31.12.2014 roku kwota długu publicznego Gminy (zobowiązania kredytowe, pożyczki, zobowiązania wynikające z zaciągniętych cesji wierzytelności oraz zobowiązania wymagalne) wyniosła **143.973.202,37** PLN, co stanowi 266,77% wykonanych dochodów ogółem.
  - a) Zobowiązania o charakterze kredytów i pożyczek, w tym umowy cesji wierzytelności, to kwota **124.306.414,73** PLN, z czego **58.848.094,11** PLN to zobowiązania wobec banków, natomiast **65.458.320,62** PLN to zobowiązania wobec pozostałych krajowych instytucji finansowych.
  - b) **19.666.787,64** PLN to zobowiązania wymagalne, z czego **10.127.007,42** PLN to zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług, natomiast **9.539.780,22** PLN to pozostałe zobowiązania wymagalne.

2. W I półroczu 2015 roku zadłużenie ogółem Gminy uległo zwiększeniu o **1.496.222,65** PLN. Na dzień 30 czerwca 2015 roku kwota długu publicznego Gminy (zobowiązania kredytowe, pożyczki, zobowiązania wynikające z zaciągniętych cesji wierzytelności oraz zobowiązania wymagalne) wyniosła **145.469.425,02** PLN.
  - a) Zobowiązania o charakterze kredytów i pożyczek, w tym umów cesji wierzytelności, to wartość **126.811.701,27** PLN, z czego **57.342.342,17** PLN to zobowiązania wobec banków, natomiast **69.469.359,10** PLN to zobowiązania wobec pozostałych krajowych instytucji finansowych.
  - b) **18.657.723,75** PLN to zobowiązania wymagalne, z czego **10.558.475,26** PLN to zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług, natomiast **8.099.248,49** PLN to pozostałe zobowiązania wymagalne.

Poniżej w tabeli nr 13 przedstawiono zobowiązania wobec banków i instytucji nie bankowych.

Tabela 13: Zestawienie zobowiązań kredytowych, pożyczkowych i cesyjnych powodujących zadłużenie Gminy Rewal na dzień 30.06.2015r. (dane w PLN)

Lp.	Instytucja finansująca	Przeznaczenie finansowania	Data porozumienia / umowy	Forma zabezpieczenia	Przewidywany okres spłaty	Kwota pożyczki / kredytu/ cesji z umowy	Kwota pozostała do spłaty na dzień 31.12.2014 wg ksiąg rachunkowych przed aneksowaniem	Kwota pozostała do spłaty na dzień 31.03.2015 po zmianie (ANEKSOWANIE)	Kwota pozostała do spłaty na dzień 30.06.2015 po zmianie (ANEKSOWANIE)
1	Bank Spółdzielczy w Gryficach	kredyt na rachunku bieżącym	27.01.2015 r.	weksel in blanco	na dzień 31.12.2015	2 500 000,00	2 464 773,31	2 082 675,53	2 200 000,00
2	Bank Spółdzielczy w Gryficach	kredyt zaciągnięty na finansowanie zejścia na plażę w Rewalu 2009-507	03.02.2009 r.	hipoteka	28.09.2018 r.	1 971 607,60	1 971 607,60	1 951 607,60	1 921 607,60
3	Bank Spółdzielczy w Gryficach	kredyt zaciągnięty na sfinansowanie budowy i przebudowy dróg	11.05.2009 r.	hipoteka	28.09.2018 r.	1 848 298,00	1 848 298,00	1 828 465,00	1 798 465,00

Lp.	Instytucja finansująca	Przeznaczenie finansowania	Data porozumienia / umowy	Forma zabezpieczenia	Przewidywany okres spłaty	Kwota pożyczki / kredytu/ cesji z umowy	Kwota pozostała do spłaty na dzień 31.12.2014 wg ksiąg rachunkowych przed aneksowaniem	Kwota pozostała do spłaty na dzień 31.03.2015 po zmianie (ANEKSOWANIE)	Kwota pozostała do spłaty na dzień 30.06.2015 po zmianie (ANEKSOWANIE)
		lokalnych w Gminie Rewal 2009-525							
4	Bank Spółdzielczy w Gryficach	kredyt zaciągnięty na realizację projektów technicznych 2009-558	31.10.2009 r.	hipoteka	29.09.2017 r.	1 183 136,00	1 183 136,00	1 163 136,00	1 133 136,00
5	Bank Spółdzielczy w Gryficach	kredyt zaciągnięty na sfinalizowanie budowy Zintegrowanego Systemu Parkowania 2009-515	30.09.2010 r.	hipoteka	29.09.2017 r.	1 073 342,00	1 073 342,00	1 053 342,00	1 023 342,00
6	Bank Spółdzielczy w Gryficach	kredyt zaciągnięty na finansowanie budowy boiska Orlik 2012 w Trzęszacu oraz wykonanie monitoringu w Pobierowie 2009-533	07.08.2009 r.	hipoteka	29.09.2017 r.	568 614,00	568 614,00	548 614,00	518 614,00
7	Bank Spółdzielczy w Gryficach	kredyt zaciągnięty na sfinansowanie budowy Zintegrowanego Systemu Parkowania Płatnego 2010-504	26.01.2010 r.	hipoteka	28.09.2018 r.	3 764 548,00	3 764 548,00	3 744 548,00	3 714 548,00
8	Bank Gospodarstwa Krajowego Toruń	umowa cesji wierzytelności nr 3808-00566 na budowę kompleksu sportowego w Niechorzu	26.11.2013 r.	hipoteka	25.10.2022 r.	3 072 361,79	2 923 602,74	2 804 595,50	2 738 575,02
9	Bank Gospodarstwa Krajowego Toruń	umowa cesji wierzytelności nr 3808-00121 na budowę remizy OSP w Niechorzu	26.11.2013 r.	hipoteka	25.10.2022 r.	3 091 615,37	2 941 893,72	2 822 071,82	2 762 227,74
10	Bank Gospodarstwa Krajowego Toruń	umowa cesji wierzytelności nr 3807-00535 na budowę przystanku w Pobierowie	26.11.2013 r.	hipoteka	25.10.2022 r.	1 253 645,98	1 187 039,42	1 131 838,95	1 114 187,30
11	Bank Gospodarstwa Krajowego Toruń	umowa cesji wierzytelności nr 38054-02899 na budowę kompleksu sportowego w Rewalu	26.11.2013 r.	hipoteka	25.10.2022 r.	615 774,21	585 996,71	562 174,71	550 263,71
12	Bank Gospodarstwa Krajowego Toruń	umowa cesji wierzytelności nr 3804-00430 na budowę kompleksu sportowego w Rewalu	26.11.2013 r.	hipoteka	25.10.2022 r.	1 275 723,74	1 213 986,84	1 155 565,07	1 127 555,18
13	Bank Gospodarstwa Krajowego Toruń	umowa cesji wierzytelności nr 3807-01555 na budowę zejścia plażowego w Trzęszacu	26.11.2013 r.	hipoteka	25.10.2022 r.	1 775 532,63	1 689 537,33	1 620 741,09	1 586 342,97
14	Bank Gospodarstwa Krajowego Toruń	umowa cesji wierzytelności nr 3809-00552 na budowę remizy OSP w Pobierowie	26.11.2013 r.	hipoteka	25.10.2022 r.	2 169 149,34	2 064 093,89	1 998 203,19	1 938 027,35

Lp.	Instytucja finansująca	Przeznaczenie finansowania	Data porozumienia / umowy	Forma zabezpieczenia	Przewidywany okres spłaty	Kwota pożyczki / kredytu/ cesji z umowy	Kwota pozostała do spłaty na dzień 31.12.2014 wg ksiąg rachunkowych przed aneksowaniem	Kwota pozostała do spłaty na dzień 31.03.2015 po zmianie (ANEKSOWANIE)	Kwota pozostała do spłaty na dzień 30.06.2015 po zmianie (ANEKSOWANIE)
15	Bank DnB Nord Warszawa	cesja wierzytelności na budowę kompleksu sportowego w Pobierowie	29.01.2004 r.	weksel in blanco	10.10.2018 r.	5 481 321,00	1 197 116,68	1 121 941,92	1 044 942,43
16	NORDEA Bank Polska SA O/Gdynia	ugoda dot. wierzytelności z tytułu umów na 05.2014 roku	05.08.2014 r.	hipoteka	30.06.2017 r.	32 320 507,87	32 170 507,87	32 170 507,87	32 170 507,87
17	Magellan SA Łódź	Porozumienie 806/2013/Z	02.01.2014 r.	hipoteka	31.12.2019 r.	42 984 322,82	42 984 322,82	45 758 504,50	45 758 504,50
18	MW TRADE	Aneks nr 2 do porozumienia nr MWT/157/2013	porozum. z 28.06.2013, aneks nr 1 z 25.07.2014, aneks nr 2 z 31.01.2015	brak	30.06.2021 r.	1 767 742,76	1 767 742,76	1 767 742,76	1 767 742,76
19	MW TRADE	Aneks nr 2 do porozumienia nr MWT/158/2013	porozum. z 28.06.2013, aneks nr 1 z 25.07.2014, aneks nr 2 z 31.01.2015	brak	30.06.2021 r.	951 464,00	951 464,00	951 464,00	951 464,00
20	MW TRADE	Ugoda cywilnoprawna MWT/13/2015	porozum. z 28.06.2013, aneks nr 1 z 25.07.2014, aneks nr 2 z 31.01.2015	brak	30.09.2015 r.	6 738 080,98	6 738 080,98	6 738 080,98	6 738 080,98
21	MW TRADE	Ugoda cywilnoprawna MWT/14/2015	porozum. z 28.06.2013, aneks nr 1 z 25.07.2014, aneks nr 2 z 31.01.2015	brak	30.09.2015 r.	8 916 607,22	8 916 607,22	8 916 607,22	8 916 607,22
22	MW TRADE	Ugoda cywilnoprawna MWT/15/2015	porozum. z 28.06.2013, aneks nr 1 z 25.07.2014, aneks nr 2 z 31.01.2015	brak	30.09.2015 r.	2 586 398,26	2 586 398,26	2 586 398,26	2 586 398,36
23	MW TRADE	Ugoda cywilnoprawna MWT/16/2015	porozum. z 28.06.2013, aneks nr 1 z 25.07.2014, aneks nr 2 z 31.01.2015	brak	30.09.2015 r.	1 513 704,58	1 513 704,58	1 513 704,58	1 513 704,58
24	MW TRADE	Umowa o restrukturyzacji zadłużenia nr MWT/12/2015	30.01.2015 r.	brak	30.09.2015 r.	0,00	0,00	1 236 856,80	1 236 856,80
RAZEM						129 423 498,15	124 306 414,73	127 229 387,35	126 811 701,37

Dla zobrazowania dynamiki zmian w strukturze długu publicznego Gminy Rewal przedstawiono zestawienie tabelaryczne z uwzględnieniem okresów sprawozdawczych, tj. stan zadłużenia na 31.12.2013 i 31.12.2014 roku (Tabela 14), oraz stan zadłużenia na 30.06.2014 i 30.06.2015 roku (Tabela 15).

Tabela 14: Struktura zadłużenia Gminy stan na 31.12.2013 i 31.12.2014 (dane w PLN)

Lp.	Wyszczególnienie	kwota zadłużenia ogółem na 31.12.2013	kwota zadłużenia ogółem na 31.12.2014	Wzrost + Spadek -	Uwagi
1	Zobowiązania ogółem	135 899 315,38	143 973 202,37	8 073 886,99	wysoki wzrost
2	kredyty i pożyczki	117 781 723,59	124 306 414,73	6 524 691,14	wysoki wzrost
z czego					
2.1	zobowiązania wobec banków	59 090 138,61	58 848 094,11	- 242 044,50	spadek zadłużenia z tytułu spłaty
2.2	zobowiązania wobec pozostałych krajowych instytucji finansowych	58 691 584,98	65 458 320,62	6 766 735,64	wzrost z tytułu kapitalizacji odsetek
3	wymagalne zobowiązania	18 117 591,79	19 666 787,64	1 549 195,85	wysoki wzrost
z czego					
3.1	z tytułu dostaw towarów i usług	11 993 081,98	10 127 007,42	- 1 866 074,56	spadek
3.2	pozostałe	6 124 509,81	9 539 780,22	3 415 270,41	wzrost

Tabela 15: Struktura zadłużenia Gminy Rewal stan na 30.06.2014 i 30.06.2015 (dane w PLN)

Lp.	Wyszczególnienie	kwota zadłużenia ogółem na 30.06.2014	kwota zadłużenia ogółem na 30.06.2015	Wzrost + Spadek -	Uwagi
1	Zobowiązania ogółem	130 780 284,46	145 469 425,02	14 689 140,56	wysoki wzrost
2	kredyty i pożyczki	118 825 196,98	126 811 701,27	7 986 504,29	wysoki wzrost
z czego					
2.1	zobowiązania wobec banków	60 133 612,00	57 342 342,17	- 2 791 269,83	spadek zadłużenia z tytułu spłaty
2.2	zobowiązania wobec pozostałych krajowych instytucji finansowych	58 691 584,98	69 469 359,10	10 777 774,12	wzrost z tytułu kapitalizacji odsetek
3	wymagalne zobowiązania	11 895 408,93	18 657 723,75	6 762 314,82	wysoki wzrost
z czego					
3.1	z tytułu dostaw towarów i usług	9 589 008,10	10 558 475,26	969 467,16	wzrost nieznaczny
3.2	pozostałe	2 306 400,83	8 099 248,49	5 792 847,66	wysoki wzrost

Na podstawie powyższych danych określających wysokość i strukturę zadłużenia Gminy Rewal w porównywanych okresach, uwidoczniony jest negatywny skutek zaciągania zobowiązań w parabankach.

Należy zauważyć, iż Gmina na dzień dzisiejszy obsługuje spłatę kapitału i koszty odsetek z tytułu kredytów zaciągniętych w bankach. Natomiast nie jest w stanie obsłużyć w pełni odsetek naliczonych od zobowiązań zaciągniętych w parabankach. Taka sytuacja skutkuje w danym okresie przyrostem zobowiązań o kwotę nie zapłaconych odsetek.

Rosnące koszty finansowe doprowadziły do sytuacji, w której Gmina przestała terminowo regulować zobowiązania w stosunku do banków i kontrahentów, co skutkowało pojawianiem się zajęć komorniczych na jej rachunkach.

W obecnej sytuacji Gmina nie jest w stanie finansowo udźwignąć powstałego zadłużenia, co skutkuje koniecznością podjęcia działań zmierzających do naprawy stanu finansów Gminy i przywrócenia jej płynności finansowej.

Opracowany program naprawczy zakłada przeprowadzenie restrukturyzacji obecnego zadłużenia polegającego na pozyskaniu pożyczki z budżetu państwa w wysokości 70,5 mln PLN. Przeznaczeniem pożyczki będzie spłata najbardziej obciążających Gminę zobowiązań w instytucjach niebankowych (parabanki). Pożyczka spłacana będzie w ratach miesięcznych w latach 2019-2038. Źródłem spłaty będą dochody ze sprzedaży mienia oraz nadwyżka operacyjna, wypracowywana w wyniku podjętych i planowanych działań naprawczych.

Realizacja planu naprawczego nakłada na Gminę obowiązek znacznego ograniczenia wydatków bieżących i majątkowych oraz wygenerowania nadwyżki umożliwiającej terminową spłatę nie tylko pożyczki, ale również pozostałych zobowiązań.

Brak pozyskania środków z pożyczki na restrukturyzację długu doprowadzi do trwałego utrzymywania się wysokiego poziomu zadłużenia oraz powstawania zobowiązań wymagalnych, a tym samym trwałej utraty płynności i trudności w skutecznej realizacji zadań ustawowych Gminy.

Pożyczka z budżetu państwa jest niezbędna dla zmniejszenia kosztów związanych z odsetkami od nieterminowych spłat zobowiązań, co doprowadzi do poprawy płynności finansowej Gminy, a tym samym da możliwość stopniowego zmniejszania zadłużenia Gminy.

Gmina wobec trudności ze spłatą swoich zobowiązań, stale podejmuje działania mające na celu uporządkowanie swoich zobowiązań. Obecnie posiada podpisane umowy ze wszystkimi swoimi wierzycielami.

Podpisane umowy miały na celu uzyskanie karencji w spłacie zobowiązań do września 2015 roku – planowanej daty wystąpienia o udzielenie pożyczki w ramach programu naprawczego. Gmina Rewal dołożyła wszelkich starań aby podpisać umowy z wierzycielami, które umożliwiają funkcjonowanie bieżące.

Na dzień 30.09.2015 r. wielkość kapitału do spłaty kapitału wynikająca z podpisanych ugód i porozumień z instytucjami bankowymi i parabankami wynosi 126 811 701,37 PLN.

Ze względu na procedury przygotowania wniosku o udzielenie pożyczki Gmina już rozpoczęła kolejne negocjacje w celu podpisania ugód z częścią wierzycieli.

Poniżej przedstawiono zobowiązania wynikające z podpisanych ugód i porozumień z innymi wierzycielami (kontrahentami).

Tabela 16: Zestawienie zobowiązań z tytułu ugód i porozumień z wierzycielami poza bankowymi stan na 30.06.2015 r. i przewidywane na 30.09.2015 r. (dane w PLN)

Lp	Institucja finansująca	Przeznaczenie finansowania	Termin podpisania ugody	Termin ważności ugody	Łączna kwota ugody	Kwota pozostała do spłaty na dzień 31.12.2014	Kwota do spłaty na 30.06.2015	Kwota przewidywana do spłaty na 30.09.2015	Uwagi
1	STRABAG	Ugoda sądowa	25.06.2015	30.09.2015	6 832 068,40	2 464 773,31	3 414 195,83	5 452 984,02	wzrost spowodowany naliczeniem przysługujących odsetek przez wierzyciela / ugoda w trakcie negocjacji celem zmiany terminu wymagalności zadłużenia
2	PHU Grabowiecki	Ugoda sądowa	30.07.2013	30.07.2018	2 372 164,00	1 400 045,54	1 400 045,54	1 380 742,00	spłata poprzez kompensatę - sprzedaż działki która jest własnością Gminy w drodze rokowań za kwotę 1.200.000,00 zł
3	Kaliskie Linie Autobusowe Sp. z o.o.	Porozumienie w sprawie przejęcia nieruchomości	09.07.2014	30.09.2015	128 965,71	100 000,00	50 000,00	0,00	spłata w okresie od lipca do września 2015
4	Zbigniew Laskowski	Porozumienie dot. przejęcia działki wraz z ciężącym na niej zobowiązaniem	17.12.2014	31.08.2015	560 000,00	560 000,00	230 000,00	0,00	spłata w okresie od lipca do września 2015
5	Celowy Związek Gmin XXI	Ugoda nr 1/2015	12.01.2015	31.12.2015	951 697,89	951 697,89	785 046,52	545 994,32	spłata w okresie od lipca do września 2015
6	PU Galex Andrzej Galicki	Ugoda sądowa	09.10.2013	31.12.2014	350 000,00	123 215,15	20 000,00	0,00	Spłata w okresie od lipca do września 2015
7	Wodociągi Rewal	Porozumienie	02.02.2015	31.12.2015	3 606 949,52	3 606 949,52	3 067 561,58	2 369 449,43	spłata zobowiązania nastąpi poprzez sprzedaż nieruchomości drodze przetargu dla Spółki, szacowana wartość 2 000 000 pozostała kwota zobowiązania zostanie spłacona w gotówce
8	PP-U-H MIRTEX	Porozumienie	14.05.2015	31.12.2015	1 114 661,55	1 114 661,55	1 114 661,55	0,00	spłata w okresie od lipca do września 2015
RAZEM:					15 916 507,07	10 321 342,96	10 081 511,02	9 749 169,77	

Otrzymanie pożyczki z budżetu państwa umożliwi realizację ugód i spłatę zobowiązań proporcjonalnie do wielkości zadłużenia u wierzycieli, a Gminie umożliwi odzyskanie płynności finansowej.

W przypadku nieotrzymania pożyczki z budżetu państwa nastąpi radykalne załamanie funkcjonowania Gminy z uwagi na wymagalność zobowiązań w stosunku do instytucji niebędących bankami. Wartość zobowiązań wobec parabanków przekracza możliwości finansowe Gminy (zobowiązania wobec tych instytucji są wyższe niż roczne dochody własne Gminy Rewal).

4. Plan przedsięwzięć naprawczych wraz z harmonogramem wprowadzania

4.1 Plan przedsięwzięć naprawczych

Warunkiem powodzenia programu naprawczego jest konsekwentna realizacja wszystkich przedstawionych poniżej działań w sferze zarówno dochodowej jak i wydatkowej Gminy. Wynikiem tych działań będzie uzyskanie nadwyżki bieżącej pozwalającej na sfinansowanie rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz pozostałych zobowiązań wraz z kosztami ich obsługi. W celu poprawy sytuacji finansowej Gmina wdroży następujące działania naprawcze:

- I. Restrukturyzację zadłużenia.
- II. Maksymalizację dochodów.
- III. Ograniczenie wydatków bieżących.
- IV. Ograniczenie inwestycji.
- V. Realizację planu sprzedaży mienia.
- VI. Naprawę systemu zarządzania finansami

4.1.1. Restrukturyzacja zadłużenia poprzez pozyskanie pożyczki z budżetu państwa na spłatę zobowiązań generujących największe koszty obsługi zadłużenia oraz dokonanie konsolidacji pozostałego zadłużenia

I etap: pozyskanie pożyczki z budżetu państwa

Najważniejszym działaniem naprawczym będzie ograniczenie kosztów obsługi zobowiązań Gminy poprzez uzyskanie pożyczki z budżetu państwa w wysokości 70.500.000 PLN. Pożyczka zostanie w całości przeznaczona na spłatę zobowiązań wobec pozostałych krajowych instytucji finansowych /parabanków/. Rozwiązanie to pozwoli Gminie na dopasowanie struktury zobowiązań do swoich możliwości finansowych, a także przyniesie wymierne korzyści na ograniczeniu wysokości odsetek płaconych od długu. Obecnie oprocentowanie długu Gminy w parabankach wynosi ok 12 %, natomiast po restrukturyzacji będzie wynosiło 3 % dla zrestrukturyzowanej kwoty 70.500.000 PLN. Obniżenie oprocentowania o 9 % pozwoli uzyskać oszczędność w łącznej kwocie 79.312.500 PLN w okresie spłaty pożyczki, to jest w latach 2016 – 2038.

Korzyści z tytułu obniżenia kosztów oprocentowania (kosztów obsługi długu) zostały przedstawione w tabeli nr 17.

Tabela 17: Porównanie korzyści wynikających z niższych kosztów obsługi długu w stosunku rocznym w przypadku otrzymania pożyczki z Budżetu Państwa (dane w PLN)

	Przychody	Rozchody	Poziom zadłużenia	Odsetki od pożyczki z Budżetu Państwa (3%)	Odsetki od kredytu posiadanego w parabankach (12%)	Korzyści z tytułu obniżenia kosztów obsługi długu
2016	70 500 000,00	0,00	70 500 000,00	2 115 000,00	8 460 000,00	6 345 000,00
2017		0,00	70 500 000,00	2 115 000,00	8 460 000,00	6 345 000,00
2018		0,00	70 500 000,00	2 115 000,00	8 460 000,00	6 345 000,00
2019		3 525 000,00	66 975 000,00	2 009 250,00	8 037 000,00	6 027 750,00
2020		3 525 000,00	63 450 000,00	1 903 500,00	7 614 000,00	5 710 500,00
2021		3 525 000,00	59 925 000,00	1 797 750,00	7 191 000,00	5 393 250,00
2022		3 525 000,00	56 400 000,00	1 692 000,00	6 768 000,00	5 076 000,00
2023		3 525 000,00	52 875 000,00	1 586 250,00	6 345 000,00	4 758 750,00
2024		3 525 000,00	49 350 000,00	1 480 500,00	5 922 000,00	4 441 500,00
2025		3 525 000,00	45 825 000,00	1 374 750,00	5 499 000,00	4 124 250,00
2026		3 525 000,00	42 300 000,00	1 269 000,00	5 076 000,00	3 807 000,00
2027		3 525 000,00	38 775 000,00	1 163 250,00	4 653 000,00	3 489 750,00
2028		3 525 000,00	35 250 000,00	1 057 500,00	4 230 000,00	3 172 500,00
2029		3 525 000,00	31 725 000,00	951 750,00	3 807 000,00	2 855 250,00
2030		3 525 000,00	28 200 000,00	846 000,00	3 384 000,00	2 538 000,00
2031		3 525 000,00	24 675 000,00	740 250,00	2 961 000,00	2 220 750,00
2032		3 525 000,00	21 150 000,00	634 500,00	2 538 000,00	1 903 500,00
2033		3 525 000,00	17 625 000,00	528 750,00	2 115 000,00	1 586 250,00
2034		3 525 000,00	14 100 000,00	423 000,00	1 692 000,00	1 269 000,00
2035		3 525 000,00	10 575 000,00	317 250,00	1 269 000,00	951 750,00
2036		3 525 000,00	7 050 000,00	211 500,00	846 000,00	634 500,00
2037		3 525 000,00	3 525 000,00	105 750,00	423 000,00	317 250,00
2038		3 525 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM:	70 500 000,00	70 500 000,00	X	26 437 500,00	105 750 000,00	79 312 500,00

Po uzyskaniu pozytywnej opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej na temat uchwalonego Planu Postępowania Naprawczego Gmina Rewal bezzwłocznie wystąpi do Ministra Finansów z wnioskiem o udzielenie pożyczki z Budżetu Państwa. Wnioskowane warunki udzielenia w/w pożyczki przedstawia poniższe zestawienie.

	Pożyczka z budżetu państwa
Kwota	70 500 000 PLN
Trzyletnia karencja	2016-2018
Okres spłaty kapitału	2019-2038
Oprocentowanie	3%

Tabela 18: Przewidywany harmonogram spłat odsetek i rat kapitałowych pożyczki z Budżetu Państwa (dane w PLN)

	2 016	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023
Transze	70 500 000	-	-	-	-	-	-	-
Raty kapitałowe	0	0	0	3 525 000	3 525 000	3 525 000	3 525 000	3 525 000
Odsetki	2 115 000	2 115 000	2 115 000	2 009 250	1 903 500	1 797 750	1 692 000	1 586 250
Obsługa razem	2 115 000	2 115 000	2 115 000	5 534 250	5 428 500	5 322 750	5 217 000	5 111 250
Stan na koniec roku	70 500 000	70 500 000	70 500 000	66 975 000	63 450 000	59 925 000	56 400 000	52 875 000

	2 024	2 025	2 026	2 027	2 028	2 029	2 030	2 031
Transze	-	-	-	-	-	-	-	-
Raty kapitałowe	3 525 000	3 525 000	3 525 000	3 525 000	3 525 000	3 525 000	3 525 000	3 525 000
Odsetki	1 480 500	1 374 750	1 269 000	1 163 250	1 057 500	951 750	846 000	740 250
Obsługa razem	5 005 500	4 899 750	4 794 000	4 688 250	4 582 500	4 476 750	4 371 000	4 265 250
Stan na koniec roku	49 350 000	45 825 000	42 300 000	38 775 000	35 250 000	31 725 000	28 200 000	24 675 000

	2 032	2 033	2 034	2 035	2 036	2 037	2 038
Transze	-	-	-	-	-	-	-
Raty kapitałowe	3 525 000	3 525 000	3 525 000	3 525 000	3 525 000	3 525 000	3 525 000
Odsetki	634 500	528 750	423 000	317 250	211 500	105 750	0
Obsługa razem	4 159 500	4 053 750	3 948 000	3 842 250	3 736 500	3 630 750	3 525 000
Stan na koniec roku	21 150 000	17 625 000	14 100 000	10 575 000	7 050 000	3 525 000	0

II etap: konsolidacja pozostałego zadłużenia

Uzyskanie pożyczki z budżetu państwa pozwoli na spłatę zobowiązań wobec para banków, generujących najwyższe koszty obsługi. Otworzy to Gminie drogę do odzyskania płynności finansowej, a co za tym idzie terminowej obsługi pozostałych zobowiązań kredytowych.

Odzyskanie zaufania banków pozwoli w konsekwencji na dokonanie restrukturyzacji pozostałych zobowiązań i umożliwi ich spłatę. Gmina planuje dokonanie w/w restrukturyzacji w celu uzyskania następującego harmonogramu spłat (Tabela nr 19):

Tabela 19: Przewidywany harmonogram spłat odsetek i rat kapitałowych zadłużenia Gminy Rewal po otrzymaniu pożyczki z Budżetu Państwa i restrukturyzacji zadłużenia w latach 2015 - 2042 (dane w PLN)

	2 015	2 016	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023
Transze	-	70 500 000	-	-	-	-	-	-	-
Raty kapitałowe	4 680 000	74 497 215	4 572 307	6 689 749	6 060 215	6 560 215	6 560 215	6 286 300	6 450 000
Odsetki	5 000 000	5 036 668	4 819 920	4 602 129	4 294 488	4 045 388	3 820 581	3 595 774	3 168 625
Obsługa razem	9 680 000	79 533 883	9 392 227	11 291 878	10 354 703	10 605 603	10 380 796	9 882 074	9 618 625
Stan na koniec roku	145 469 425	141 472 210	136 899 903	130 210 154	124 149 939	117 589 724	111 029 509	104 743 209	98 293 209

	2 024	2 025	2 026	2 027	2 028	2 029	2 030	2 031	2 032
Transze	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Raty kapitałowe	6 450 000	6 450 000	6 500 000	6 575 000	6 575 000	6 575 000	6 625 000	6 475 000	6 740 508
Odsetki	2 953 386	2 738 145	2 522 905	2 294 166	2 060 175	1 826 186	1 862 196	1 355 916	1 103 968
Obsługa razem	9 403 386	9 188 145	9 022 905	8 869 166	8 635 175	8 401 186	8 487 196	7 830 916	7 844 476
Stan na koniec roku	91 843 209	85 393 209	78 893 209	72 318 209	65 743 209	59 168 209	52 543 209	46 068 209	39 327 701

	2 033	2 034	2 035	2 036	2 037	2 038	2 039	2 040	2 041	2 042
Transze	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Raty kapitałowe	6 550 000	6 550 000	6 550 000	6 550 000	6 575 000	6 552 701	0	0	0	0
Odsetki	968 250	834 750	701 250	573 750	446 250	328 500	225 000	225 000	225 000	225 000
Obsługa razem	7 518 250	7 384 750	7 251 250	7 123 750	7 021 250	6 881 201	225 000	225 000	225 000	225 000
Stan na koniec roku	32 777 701	26 227 701	19 677 701	13 127 701	6 552 701	0	0	0	0	0

II. Maksymalizacja dochodów

1. Maksymalizacja dochodów z tytułu podatku od nieruchomości:

Podatek od nieruchomości stanowi podstawowy i największy dochód gminy. Wielkość dochodów z tytułu tego podatku systematycznie rośnie, osiągając w 2014 roku kwotę **12.520.947 zł**, to jest **23,20 %** dochodów budżetowych oraz **34,56%** dochodów bieżących /niemających/ gminy.

W najbliższych latach prognozowany jest dalszy, dynamiczny przyrost strumienia dochodów podatkowych. Spowodowane to będzie zarówno czynnikami obiektywnymi, jak i konkretnymi działaniami podejmowanymi przez Gminę.

1.1. Powiększanie się zasobu nieruchomości na terenie Gminy

Gmina Rewal może liczyć na zwiększanie się dochodów wywołane działaniami samorządu w zakresie planowania przestrzennego. W czasie ostatnich lat przyjęto kilka planów zagospodarowania przestrzennego, które w swoich ustaleniach zmieniły przeznaczenie należących do Gminy gruntów rolnych lub leśnych na tereny pod inwestycje. Aktualnie również trwają prace nad kolejnymi planami zagospodarowania przestrzennego. W wyniku prowadzonych prac planistycznych powierzchnia gminnych gruntów inwestycyjnych ulegnie znaczącemu powiększeniu.

Nowe plany zagospodarowania przestrzennego zmienią również przeznaczenie dużego arealu gruntów należących do osób prywatnych. Również takie nieruchomości będą stanowiły dla Gminy źródło potencjalnych dochodów. Możliwość realizacji na przekształconych gruntach inwestycji budowlanych w konsekwencji przyniesie Gminie wzrost przychodów z tytułu podatku od nieruchomości. Z procesem urbanizacji terenów przekształconych na działki budowlane będzie się również wiązała konieczność prowadzenia inwestycji związanych

z doprowadzeniem energii, gazu, wody, kanalizacji. Właściciele sieci związanych z uzbrojeniem terenu będą wnosili opłaty za tak zwane zajęcie pasa drogowego i umieszczenie urządzeń w drogach gminnych.

Czynnikiem obiektywnym jest szybkie powiększanie się zasobu prywatnych nieruchomości na terenie Gminy. Po okresie pewnego zastoju, spowodowanego kryzysem na rynku nieruchomości, liczba nowo powstających inwestycji budowlanych ustabilizowała się na poziomie około 80 rocznie. Przy czym o ile w latach poprzednich dominowały stosunkowo niewielkie budynki mieszkalne i pensjonaty, o tyle obecnie powstają obiekty o charakterze zdecydowanie bardziej komercyjnym i o dużo większej powierzchni. Oprócz budynków nowo powstających liczne są inwestycje polegające na rozbudowie obiektów już istniejących.

Tabela 20. Liczba wydanych pozwoleń na budowę w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pozwolenia na budowę	80	122	99	84	82	70
RAZEM 2010-2012						537

Analiza pozwoleń na budowę oraz wypisów z planów zagospodarowania przestrzennego wydanych w latach 2010 – 2015 prowadzi do wniosku, że dynamiczny przyrost ogólnej powierzchni nowo budowanych i rozbudowywanych obiektów ma charakter zjawiska stałego. Pozwolenia na budowę wydane do dnia 15.09.2015 obejmują obiekty o sumarycznym metrażu 22.245 m², w tym 2.875 m² powierzchni mieszkalnej. Z pozostałej powierzchni 19.370 m² zdecydowaną większość będą stanowiły budynki związane z działalnością gospodarczą, opodatkowane najwyższą stawką podatkową. Charakterystyczny dla nadmorskich terenów turystycznych jednoroczny cykl budowlany pozwala na uzasadnione prognozowanie, że od 80 do 90 % w/w budynków zostanie oddanych do użytku w sezonie letnim 2016 roku. Tym samym zostaną opodatkowane podatkiem od nieruchomości w roku 2017. Szacowana kwota podatku od w/w obiektów to około **300.000 zł**. Analogicznie w 2016 roku zostaną opodatkowane obiekty oddane do użytku w roku bieżącym. Także w tym przypadku wartość uzyskanego przez Gminę podatku można oszacować na około **300.000 zł**.

1.2. Zastosowanie maksymalnych stawek podatkowych

Dotychczasową praktyką było rokroczne podwyższanie przez Gminę każdej ze stawek podatku od nieruchomości o wielkość średniorocznej inflacji plus dodatkowo 1 %. Była to metoda powodująca znaczące uszczuplenia wpływów podatkowych. W 2015 roku uszczuplenie to wyniosło **1.133.898,00 zł**. Szczegóły dotyczące stosowanych stawek podatkowych oraz wynikających z tego uszczupień w podatku od nieruchomości przedstawia poniższe zestawienie. (Tabela 21).

Tabela 21. Wysokość stawek podatku od nieruchomości oraz uszczupień w podatku w latach 2014 – 2015 (dane w PLN)

	Stawka w 2015 r.	Stawka maks. w 2015 r.	Uszczuplenie podatku w 2015 r.	Stawka w 2016 r.	Stawka maks. w 2016 r.	Uszczuplenie podatku w 2016 r.
Grunty związane z działalnością gospodarczą	0,85	0,90	108.123,00	0,89	0,89	0,00
Grunty pozostałe	0,33	0,47	817.620,00	0,47	0,47	0,00
Budynki mieszkalne	0,72	0,75	7.915,00	0,75	0,75	0,00
Budynki związane z działalnością gospodarczą.	22,42	23,13	200.240,00	22,86	22,86	0,00
Budynki pozostałe	7,77	7,77	0,00	7,77	7,77	0,00
Razem:			1.133.898,00			0,00

Szczególnie duże straty powodowało określenie stawki podatku od tzw. gruntów pozostałych na poziomie 0,14 zł poniżej stawki maksymalnej. Teoretycznie już samo podniesienie tej jednej stawki powinno zapewnić wzrost kwoty podatku od nieruchomości o 817.620,00 zł.

W praktyce wzrost ten wyniesie **414.954,00 zł**. Wynika to z faktu, że właścicielem prawie 50% gruntów pozostałych jest sama Gmina. A zgodnie z najnowszą nowelizacją ustawy o podatkach i opłatach lokalnych od dnia 01.01.2016 grunty i budynki będące własnością gmin będą zwolnione z opodatkowania podatkiem od nieruchomości.

W sumie zastosowanie maksymalnych stawek podatkowych przyniesie Gminie w 2016 roku dodatkowy dochód w wysokości **731.232,00 zł**. W następnych latach stawki podatku będą utrzymywane na poziomie aktualnie obowiązujących stawek maksymalnych

1.3. Ograniczenie pomocy *de minimis*

Gmina Rewal udzielała przedsiębiorcom mającym siedzibę na jej terenie pomocy *de minimis*, polegającej na zmniejszeniu o 20 % stawki podatku od powierzchni budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Warunkiem było utrzymywanie całorocznego zatrudnienia na poziomie co najmniej 5 pracowników. W 2015 roku z pomocy takiej korzystało 20 podmiotów, a wynikające z tego tytułu uszczuplenie podatku od nieruchomości wyniosło **408.842 zł**. Począwszy od 2017 roku pomoc *de minimis* będzie systematycznie ograniczana. W 2017 roku ulga w podatku wyniesie 15 % a w każdym następnym roku ulegnie zmniejszeniu o kolejne 5 %. Od roku 2020 pomoc *de minimis* nie będzie stosowana.

1.4. Intensyfikacja działań kontrolnych

Na terenie Gminy zlokalizowanych jest ponad 3.000 nieruchomości. Zdecydowana większość z nich obejmuje obiekty o mieszanej funkcji użytkowej, opodatkowane przy zastosowaniu różnych stawek podatku od nieruchomości. Zasób ten cechuje również duża dynamika zmian, wynikających z intensywnej budowy nowych i rozbudowy istniejących obiektów. Taka sytuacja stwarza dogodne warunki do różnego typu nadużyć, których efektem jest zmniejszenie należnych Gminie wpływów podatkowych.

W latach 2013 – 2014 praktycznie nie prowadzono zorganizowanych działań kontrolnych. W tym okresie odbyło się jedynie 21 doraźnych kontroli u podatników, w rezultacie których uzyskano dodatkowe wpływy podatkowe w sumarycznej wysokości **25.537** zł.

W okresie od 15.04.2015 do 15.06.2015 przeprowadzono pilotażowy cykl kontroli, który objął łącznie 35 nieruchomości. W przypadku 34 z nich ujawniono znaczące rozbieżności. Przyniosło to natychmiastowy efekt finansowy w wysokości **63.400** zł z tytułu dodatkowo naliczonego podatku.

Podjęte działania kontrolne ujawniły dużą skalę nieprawidłowości podatkowych. W związku z tym na okres od początku października 2015 zaplanowano rozpoczęcie szeroko zakrojonej akcji kontroli nieruchomości. Działania te będą obejmowały:

1. Szczegółową weryfikację złożonych przez podatników deklaracji podatkowych,
2. Kontrolę podstawy opodatkowania podatkiem od nieruchomości przeprowadzaną u podatnika.
3. Bezwzględne podejmowanie działań administracyjnych związanych z pomiarem i poborem podatku.

Zgodnie z przyjętym planem kontroli do końca roku 2015 zostanie skontrolowanych do 100 dodatkowych nieruchomości. Przewidywany efekt finansowy akcji kontrolnej to **100.000** zł.

Od 2016 roku planowane jest przeprowadzanie do 60 kontroli miesięcznie /z wyjątkiem okresu czterech miesięcy sezonu letniego, w tym czasie inspektorzy podatkowi będą wypełniali inne obowiązki /. Symulacje i analizy wykazały, że efekt finansowy takich kontroli może sięgnąć kwoty nawet **150.000** zł rocznie.

1.5. Usprawnienie pracy Referatu Podatkowego

Założona maksymalizacja dochodów Gminy z tytułu podatku od nieruchomości nie będzie możliwa bez znaczącego usprawnienia pracy Referatu Podatkowego. Efekt ten zostanie osiągnięty w wyniku podjęcia następujących działań:

1. Wzmocnienie kadrowe Referatu poprzez skierowanie tam trzech dodatkowych pracowników, w tym dwóch inspektorów podatkowych odpowiedzialnych

za prowadzenie planowanych działań kontrolnych. Trzeci pracownik będzie odpowiedzialny za tworzenie i obsługę Bazy Danych o Nieruchomościach, opisanej w podpunkcie 3. Nowi pracownicy Referatu zostaną pozyskani poprzez przeniesienie osób zatrudnionych w innych komórkach organizacyjnych w ramach działań związanych z optymalizacją zatrudnienia w Urzędzie Gminy.

2. Wdrożenie nowoczesnego programu informatycznego do obsługi działań związanych z wymiarem i poborem podatku od nieruchomości. Do dnia 15.10.2015 stosowny program zostanie zakupiony w Zakładzie Systemów Informatycznych SIGID w Poznaniu – firmie specjalizującej się w tworzeniu i wdrażaniu wyspecjalizowanych programów komputerowych dla jednostek samorządu terytorialnego.
3. Rozpoczęcie procesu tworzenia zintegrowanej Bazy Danych o Nieruchomościach w Gminie Rewal. Zadaniem Bazy będzie gromadzenie wszelkich informacji istotnych z punktu widzenia osiągniętych przez Gminę dochodów /podatek od nieruchomości, opłata miejscowa, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi/ oraz ponoszonych kosztów /koszy związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi/. Wykorzystanie zgromadzonego w Bazie Danych zasobu informacji pozwoli na skokowy wzrost sprawności działania systemu wymiaru i poboru podatków i opłat, stanowiących podstawę dochodów Gminy.
4. Przekazanie części zadań związanych z windykacją zobowiązań podatkowych nowo powstałej komórce windykacyjnej. Ścisła współpraca z w/w komórką w zakresie prowadzonych działań.

2. Maksymalizacja dochodów z tytułu dzierżaw nieruchomości:

Istotną pozycją w dochodach Gminy są wpływy z tytułu dzierżaw. W 2014 roku była to kwota **1.696.031 zł**, co stanowiło **3,14 %** dochodów budżetowych oraz **4,68 %** dochodów bieżących /niemajątkowych/ gminy.

Polityka Gminy w zakresie pozyskiwania dzierżawców prowadzona jest konsekwentnie od kilku lat i ma na celu:

1. pozyskanie dzierżawców nieruchomości dla umów zawieranych na okres 30 lat w trybie przetargowym, co generuje stałe i pewne dochody budżetu. Umowy zawierane na okres 30 lat przenoszą na dzierżawcę obowiązki zrealizowania koncepcji zagospodarowania przedmiotu dzierżawy zgodnie z założeniami przetargowymi i realizacji niezbędnych inwestycji budowlanych. Inwestycje powstałe na terenie dzierżawionym generują dodatkowe dochody w postaci podatku od nieruchomości od prowadzonej działalności gospodarczej.
2. pozyskanie dzierżawców nieruchomości dla umów zawieranych na okres 9 i 10 lat w trybie przetargowym. Umowy takie również przenoszą na dzierżawcę obowiązki zrealizowania koncepcji zagospodarowania przedmiotu dzierżawy zgodnie z założeniami przetargowymi i realizacji niezbędnych inwestycji budowlanych.

Inwestycje powstałe na terenie dzierżawionym generują dodatkowe dochody w postaci podatku od nieruchomości od prowadzonej działalności gospodarczej.

3. pozyskanie dzierżawców nieruchomości dla umów zawieranych na okresy krótsze niż 9 lat w trybie przetargowym i bezprzetargowym. Bardzo duże znaczenie mają tutaj umowy zawierane na okres około 4 miesięcy. Umowy na krótki okres, potocznie nazywane sezonowymi związane są ściśle z charakterem gminy nadmorskiej i prowadzeniem przez podmioty działalności gospodarczej w okresie wakacyjnym.

Polityka Gminy w zakresie wydzierżawiania gruntów na okresy długie: 9, 10 i 30 latnie ma doprowadzić do stworzenia zasobu minimum 100 wydzierżawionych nieruchomości, które będą przynosiły stałe i pewne dochody z tytułu wpłacanego czynszu. Aktualnie zasób ten obejmuje 78 umów o łącznej wartości 1 125 109 zł. Gmina dąży do uzyskania wyniku finansowego w wysokości 2 000 000 zł z bazy nieruchomości dzierżawionych przez okresy długie na przestrzeni następnych 3 lat.

Tabela 22. Zestawienie dotyczące dzierżaw obowiązujących 30.09.2015 (dane w PLN)

Okres na jaki umowa została zawarta	Liczba zawartych umów	wartość zawartych umów
Umowy na 30 lat	3	103 258
Umowy na 9 i 10 lat	75	1 021 851
Umowy do 9 lat w tym sezonowe	252	570 921
Wartość zawartych umów		1 696 031

W dniu 29.10.2015 r. 2015 zostanie przeprowadzona kolejna procedura przetargowa oferująca do dzierżawy teren w Rewalu z koniecznością realizacji budynku o funkcji handlowej. Umowa dzierżawy terenu zostanie zawarta na okres 30 lat. Cena wywoławcza dzierżawy rocznej wynosi **38 000 zł**.

Kolejną lokalizacją do wydzierżawienia w 2016 r. są tereny przeznaczone pod zabudowę handlową przy ulicy Mickiewicza w Pobierowie przy zejściu plażowym. Wydzierżawienie terenu z przeznaczeniem na wybudowanie obiektów handlowych może przynieść roczne dochody w wysokości do **60 000 zł**.

Przedmiotem dzierżawy przetargowej pod budowę toalety publicznej będzie lokalizacja przy ul. Mickiewicza w Rewalu. Gmina jest w posiadaniu pozwolenia na budowę toalety publicznej o powierzchni 179 m². Teren zostanie przeznaczony do wydzierżawienia w trybie przetargowym na okres do 30 lat z koniecznością przeprowadzenia inwestycji budowlanej zgodnie z uzyskanym pozwoleniem na budowę. Przewidywany minimalny dochód roczny to **10 000 zł**.

Rezerwę terenów do wydzierżawienia na ogródki gastronomiczne stanowią lokalizacje w obrębie plaży morskiej. Dogodnym terenem do wydzierżawienia na okres 4 lat są fragmenty

plaży przy zejściach w sąsiedztwie ul. Ciechanowskiej i Mickiewicza w Pobierowie, przy ul. Klifowej w Trzęsaczu oraz przy ul. Parkowej w Niechorzu. Każda z tych lokalizacji może przynieść od roku 2016 co najmniej **25 000 zł** dochodu rocznego, co łącznie da kwotę **100 000 zł**.

Gmina posiada również w swoim zasobie atrakcyjny lokal użytkowy położony przy głównym zejściu plażowym w Rewalu przy ulicy Westerplatte, z którego dochód roczny może przynieść do **40 000 zł**. W roku 2016 zostanie przygotowana oferta dotycząca komercyjnej nieruchomości handlowo-usługowej położonej w Pobierowie na rogu ulic Grunwaldzkiej i Moniuszki. Oferta będzie skierowana do podmiotów, które zobowiążą się do realizacji inwestycji dotyczącej budowy zespołu budynków z przeznaczeniem na handel i usługi. Dochody z dzierżawy mogą przynieść minimum **100 000 zł** rocznie. Bardzo dużym zainteresowaniem potencjalnych dzierżawców cieszy się również przygotowywany do udostępnienia teren pod Latarnią Morską w Niechorzu.

Dodatkowy zasób terenów przeznaczonych do wydzierżawienia w roku 2017 na okres od 9 do 30 lat powstał po wprowadzeniu nowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy w Pobierowie i Niechorzu. Nowe plany umożliwiły realizację kolejnych rozwiązań architektonicznych na pozyskanych pod inwestycje obszarach.

Przykładem może być teren dotychczas użytkowany i przeznaczony w starym planie na drogę publiczną gminną – ul. Grunwaldzka w Pobierowie. Obecnie jest tam deptak. W granicach dawnej ulicy, a obecnie deptaku Gmina przeznaczy tam do dzierżawy dodatkowe tereny z przeznaczeniem na wybudowanie ogródków gastronomicznych funkcjonujących przy restauracjach. Dotychczas przeprowadzono już kilka tego typu przetargów, w wyniku których zawarto 6 umów. Do wydzierżawienia pozostało 9 lokalizacji na ogródki gastronomiczne, przewidywany przyszły dochód roczny to minimum **54 000 zł**. Tereny zostaną wydzierżawione po stworzeniu warunków do prowadzenia inwestycji, a mianowicie po zamknięciu ruchu drogowego i utworzeniu deptaków na nowych odcinkach ulicy Grunwaldzkiej.

3. Maksymalizacja dochodów z tytułu poboru opłaty miejscowej:

Opłata miejscowa, zwana również potocznie opłatą klimatyczną jest pobierana na podstawie przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych od osób fizycznych przebywających czasowo na terenie Gminy w celach turystycznych lub wypoczynkowych. Przychód z tytułu poboru opłaty miejscowej wyniósł w 2014 roku **1.922.480 zł**, co stanowiło **3,56 %** dochodów budżetowych i **5,31 %** dochodów bieżących /niemających/ gminy.

Pobór opłaty miejscowej odbywa się w drodze inkasa, a inkasentami są właściciele obiektów noclegowych. Za pobieranie opłaty inkasenci otrzymują prowizję, pomniejszającą dochód Gminy. Aktualnie prowizja wynosi 20 % pobranej kwoty. Od 1.01.2016 roku prowizja inkasentów zostanie zmniejszona do 10%. Dodatkowy dochód z tego tytułu może wynieść **od 150.000 do nawet 200.000 zł** w zależności od liczby turystów, którzy odwiedzą Gminę Rewal w 2016 roku.

III. Ograniczenie wydatków bieżących

1. Likwidacja jednostki organizacyjnej „Zieleń Gminy Rewal”

Zgodnie z uchwałą Rady Gminy nr XL/320/13 z dnia 26 czerwca 2013 roku zlikwidowana została jednostka budżetowa „Zieleń Gminy Rewal”. Oszczędności z tytułu likwidacji jednostki Zieleń Gminy Rewal wyniosły **2.169.003,00 PLN**

2. Redukcja i optymalizacja zatrudnienia w Urzędzie Gminy:

Zgodnie z uchwałą Rady Gminy nr XLIV/342/13 z dnia 25.10.2013 r. zlikwidowano jednostkę Centrum Informacji Promocji Rekreacji (w tym Referat Transportu Kolejowego). W ramach likwidacji „Centrum Informacji, Promocji Rekreacji” zredukowano 5 etatów, co przyniosło oszczędność w stosunku rocznym **283.844,00 PLN**.

W dniu 1.01.2014 r. (zarządzenie Wójta Gminy Rewal nr 9/2014) na bazie zlikwidowanej jednostki organizacyjnej Centrum Informacji, Promocji i Rekreacji w strukturze urzędu powstał Wydział Centrum Informacji, Promocji i Rekreacji. W jego skład wchodzi dwa referaty: Referat Turystyki oraz Referat Sportu i Rekreacji. Do zadań Referatu Turystyki zostały włączone zadania z zakresu: oświaty, zdrowia, organizacji pozarządowych, gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomani.

Na bazie zlikwidowanego Referatu Transportu Kolejowego powołano uchwałą Rady Gminy nr XXXVI/289/13 z dn. 22.02.2013 r. Spółkę Nadmorska Kolej Wąskotorowa ze 100% udziałem Gminy. Likwidacja Referatu pozwoliła na zredukowanie 16 etatów, co dało oszczędność w stosunku rocznym **901.000,00 PLN**. Spółka Nadmorska Kolej Wąskotorowa osiąga dodatni wynik finansowy i nie obciąża budżetu Gminy Rewal.

W dniu 28.02.2014 r. (zarządzenie Wójta Gminy Rewal nr 9/2014) zlikwidowano 1 etat - pełnomocnika ds. realizacji i koordynacji zadań wynikających z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomani. Zadania pełnomocnika włączono do obowiązków samodzielnego stanowiska ds. kadr, edukacji i spraw społecznych. W wyniku tych działań uzyskano oszczędności roczne w kwocie **42.185,00 PLN**.

W dniu 26.02.2015 r. zlikwidowano samodzielne stanowisko stanowisk ds. kadr, edukacji i spraw społecznych. Zadania związane z tym stanowiskiem zostały rozdzielone pomiędzy pracowników Wydziału CIPR. Działanie to przyniosło oszczędności roczne w kwocie **78.545,00 PLN**.

W dniu 26.02.2015r. (zarządzenie Wójta Gminy Rewal nr 8/2015) dokonano połączenia dwóch referatów: Referatu Inwestycji i Drogownictwa oraz Referatu Integracji Europejskiej i Środków

Pomocowych. Utworzono Referat Infrastruktury i Rozwoju. W wyniku reorganizacji nastąpiła redukcja 2 etatów. Likwidacja stanowiska kierownika Referatu Integracji Europejskiej i Środków Pomocowych przyniosła oszczędności roczne w kwocie **93.568,00 PLN**. Likwidacja stanowiska ds. komunalnych, którego zadania zostały włączone do zadań stanowiska ds. energetyki dała roczne oszczędności w kwocie **73.072, 00 PLN**.

W dniu 1.06.2015 r. wygasła umowa na prowadzenie strony internetowej gminy z firmą zewnętrzną. Od 1.06.2015 r. strona jest administrowana przez pracownika referatu turystyki. Oszczędności w skali roku z tego tytułu wynoszą **48.700,00 PLN**.

Uchwałą Rady Gminy nr II/7/14 z 09.12.2014 r. obniżono wynagrodzenie Wójta Gminy Rewal. Roczna oszczędność z tego tytułu wynosi **44.811,00 PLN**.

Uchwałą Rady Gminy nr II/6/14 z 09.12.2014 r. obniżono diety radnych Gminy Rewal i Sołtysów. Roczna oszczędność z tego tytułu wynosi **27.065,00 PLN**.

Uchwałą Rady Gminy nr III/9/14 z 22.12.2014 r. obniżono diety sołtysów. Roczna oszczędność z tego tytułu jest szacowana na **6.317,28 PLN**

Uchwałą Rady Gminy nr III/10/14 z 22.12.2014 r. obniżono prowizje sołtysów z tytułu inkasa podatków z 10 do 8 % za sołectwo poniżej 350 mieszkańców i z 10 do 4% dla sołectw powyżej 350 mieszkańców. Roczna oszczędność z tego tytułu jest szacowana na **30.000,00 PLN**

Od dnia 1.01.2016 zlikwidowane zostaną 4 etaty w Straży Gminnej, w tym 2 etaty strażników oraz 2 etaty pracowników administracyjnych. Ma to związek z wejściem w życie nowelizacji ustawy prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o strażach gminnych. Zgodnie z nowym stanem prawnym straże gminne i miejskie zostaną pozbawione możliwości przeprowadzania kontroli fotoradarowej kierowców. Likwidacja 4 etatów przyniesie oszczędność w skali roku w wysokości **229.118,00 PLN**

Po zakończeniu prac związanych z procesem rozliczenia inwestycji pt. Rewitalizacja Nadmorskiej Kolei Wąskotorowej, co powinno nastąpić w terminie do dnia 30.06.2016 zostanie zlikwidowany 1 etat specjalisty ds. środków pomocowych w Referacie Infrastruktury i Rozwoju. Redukcja etatu przyniesie roczną oszczędność w wysokości **46.479,00 PLN**

W dniu 1.01.2016 2016 roku w ramach reorganizacji struktury Urzędu utworzone zostanie samodzielne stanowisko ds. windykacji. Zadaniem powołanego na to stanowisko pracownika będzie usystematyzowanie całokształtu działań związanych z kompleksowym i terminowym prowadzeniem windykacji podatkowych i publicznoprawnych należności stanowiących dochód Gminy. Stanowisko ds. windykacji obejmie pracownik jednej z komórek organizacyjnych Urzędu, które będą podlegały redukcji etatów w 2016 roku.

W przypadku długookresowej absencji pracowników Urzędu Gminy z powodu czasowej niezdolności do pracy (urlopy macierzyńskie, urlopy wychowawcze, dłuższe zwolnienia lekarskie) praktyką stosowaną w poprzednich latach było czasowe zatrudnianie osób z zewnątrz. Obecnie zastępstwa są organizowane w ramach czasowego przenoszenia na wakujące stanowiska innych pracowników Urzędu.

3. Ograniczenie kosztów funkcjonowania jednostek oświatowych:

➤ Zmniejszenie liczby oddziałów w gimnazjach działających na terenie Gminy

Począwszy od roku szkolnego 2012/13 następuje stałe zmniejszanie liczby oddziałów (klas) w działających na terenie Gminy szkołach: Gimnazjum Publicznym przy Zespole Szkół Sportowych w Rewalu oraz Gimnazjum Katolickim w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Pobierowie. Proces ten przedstawia Tabela 23:

Tabela 23: Redukcja liczby oddziałów w gimnazjach działających na terenie Gminy w latach 2012 - 2016

	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Rewal	8	7	6	6	6
Pobierowo	5	5	4	4	3
Razem	13	12	10	10	9

Likwidacja 1 oddziału w roku szkolnym 2013/14 przyniosła oszczędność kwoty **66.407,25 zł** w stosunku rocznym liczoną od dnia 1.01.2014 r.

Likwidacja 2 oddziałów w roku szkolnym 2014/15 przyniosła roczną oszczędność kwoty **147 788,00 zł** w stosunku rocznym liczoną od dnia 1.01.2015 r.

Likwidacja 1 oddziału w roku szkolnym 2016/2017 przyniesie szacunkową oszczędność kwoty **66.407,25 zł** w stosunku rocznym liczoną od dnia 1.01.2017 r.

Sumaryczną oszczędność wynikającą z ograniczenia liczby oddziałów gimnazjalnych w latach 2013 – 2016 można szacować na kwotę **265.629,00 zł**.

➤ Likwidacja przedszkola w Niechorzu

Z dniem 31.08.2015 r. zostało zlikwidowane Publiczne Przedszkole Sióstr Służebniczek NMP im. Bł. Edmunda Bojanowskiego w Niechorzu. W 2015 r. działanie to przyniosło oszczędność **28 892,00 zł**. Roczna oszczędność z tytułu likwidacji przedszkola wyniesie około **93.899 zł**.

➤ Ograniczenie kosztów ogrzewania jednostek oświatowych

W wyniku zmiany w czerwcu 2014 r. dostawcy paliwa gazowego znacząco obniżono koszty ogrzewania działających na terenie Gminy szkół i przedszkoli. Oszczędności z tego tytułu przedstawia tabela 24.

Tabela 24: Ograniczenie kosztów ogrzewania jednostek oświatowych w latach 2013 – 2015 (dane w PLN)

Lp.	Wyszczególnienie	Koszty co w 2013 r /zł/	Koszty co w 2014 r /zł/	Koszty co w 2015 r /zł/
1	Szkoła Niechorze	53 972,60	50 624,08	22 636,02
2	Szkoła Rewal	93 060,01	95 554,99	38 412,54
3	Szkoła Pobierowo	86 008,55	82 069,09	35 823,26
Razem za okres od I do V		233 041,16	228 248,16	96 871,82
1	Szkoła Niechorze	47 473,41	24 518,75	20 951,10*
2	Szkoła Rewal	101 577,98	59 954,24	30 013,10*
3	Szkoła Pobierowo	84 155,94	59 258,60	29 146,06*
Razem za okres od VI do XII		233 207,33	143 731,59	80 110,26
OGÓLEM:		466 248,49	371 979,75	176 982,08

*koszty szacunkowe

Roczna oszczędność z tytułu ograniczenia kosztów ogrzewania jednostek oświatowych wynosi **289.226 zł.**

➤ Utworzenie klasy zawodowej przy Zespole Szkół Sportowych w Rewalu

W roku szkolnym 2016/2017 przy Zespole Szkół Sportowych w Rewalu zostanie uruchomiona ponadgimnazjalna klasa zawodowa o profilu gastronomicznym. Zamierzenie to jest zgodne z aktualnymi tendencjami i zaleceniami Ministerstwa Edukacji Narodowej w zakresie rozwoju szkolnictwa zawodowego w Polsce. Jako takie stwarza możliwości pozyskania dodatkowych środków zewnętrznych w postaci grantów i może otworzyć nowe perspektywy dla rozwoju i finansowania szkolnictwa w Gminie. Docelowo w ramach Zespołu Szkół w Rewalu możliwe jest utworzenie Szkoły Zawodowej.

Stworzenie 20 – osobowej klasy będzie możliwe w obrębie już istniejącej infrastruktury szkolnej i nie będzie wymagało ponoszenia żadnych dodatkowych kosztów z tego tytułu. Jedyne nakłady finansowe będą związane ze zwiększeniem ilości godzin nauczycieli zatrudnionych w szkole. Przy średnim koszcie 35,00 zł brutto za godzinę lekcyjną /wyliczenie na podstawie danych księgowych Urzędu Gminy/ oraz średniej ilości 35 godzin lekcyjnych dla jednego oddziału roczny koszt funkcjonowania klasy zamknie się kwotą nie wyższą niż **70.000 zł.** Miesięczna dotacja na jednego ucznia w szkołach zawodowych o podobnym profilu w powiecie gryfickim wynosi obecnie 548,09zł. Przychody z dotacji do 20 – osobowej klasy w wymiarze rocznym wyniosą więc nie mniej niż 131.000 zł. Nadwyżka przychodów nad kosztami wyniesie nie mniej niż **61.000 zł.**

Harmonogram działań związanych z powstaniem klasy zawodowej zakłada skompletowanie i złożenie niezbędnej dokumentacji w Starostwie Powiatowym w Gryficach oraz w Kuratorium Oświaty w Szczecinie w terminie do końca 2015 roku.

➤ **Ograniczenie kosztów administracyjnych funkcjonowania szkół w Rewalu i Niechorzu**

Wraz z końcem roku szkolnego 2015/2016 kończy się okres obowiązywania umów o pracę dyrektorów Zespołu Szkół Sportowych w Rewalu i Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Niechorzu. W związku z tym Gmina podejmuje prace studyjne nad możliwością ograniczenia kosztów funkcjonowania poprzez konsolidację funkcji zarządczych, księgowych i administracyjnych obu szkół.

➤ **Ograniczenie kosztów administracyjnych funkcjonowania Szkolnego Schronisko Młodzieżowe w Pobierowie**

Z dniem 01.09.2015 r. nastąpiła zmiana na stanowisku Dyrektora Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Pobierowie. Po przeprowadzonej procedurze naboru, doszło do zmiany wysokości etatu z 1 na 0,5 etatu co daje oszczędność w roku 2015 **8 222,40 zł**. Od 2016 roku roczna oszczędność wyniesie **26 722,80 zł**.

4. Ograniczenie wysokości wydatków związanych z udzielaniem dotacji

Znacznemu ograniczeniu ulegną dotacje celowe na zadania własne Gminy realizowane przez podmioty spoza sektora finansów publicznych. W 2014 r. stowarzyszenia działające na terenie Gminy otrzymały kwotę 343.000 zł. na zadania związane z upowszechnianiem kultury fizycznej i sportu oraz kultury i dziedzictwa narodowego. W 2015 roku na analogiczne zadania przeznaczono tylko 25.000 zł. W 2016 roku poziom wydatków z 2015 r zostanie utrzymany. Kwota oszczędności wyniesie **318.000 zł**.

5. Wyłączenie oświetlenia ulicznego w okresie posezonowym

Od 2013 roku wprowadzono zasadę cyklicznego wyłączenia części oświetlenia ulicznego w miejscowościach Gminy w okresie posezonowym, to jest od początku października do końca marca. Szczegółowe, związane z tym kwestie regulowały zarządzenia Wójta Gminy:

- Zarządzenie nr 34/2013 Wójta Gminy Rewal w sprawie cyklicznego wyłączenia oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Rewal,

- Zarządzenie nr 78/2014 Wójta Gminy Rewal w sprawie cyklicznego wyłączenia oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Rewal.

Obowiązujące aktualnie Zarządzenie nr 63/2015 z dnia 30.09.2015 r. zakłada cykliczne wyłączenie oświetlenia ulicznego w okresie od 01.10.2015 do 31.03.2016 w godzinach od 23.30 do 05.00. Przewidywane z tego tytułu oszczędności to około **48.000 zł**.

6. Ograniczenie wydatków z tytułu dodatkowych kosztów finansowych – odsetek za nieterminowe spłatę zobowiązań oraz kosztów komorniczych

Na skutek chronicznego braku płynności finansowej Gmina ponosi ogromne wydatki na odsetki z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań oraz koszty egzekucyjne związane z windykacją komorniczą. W 2014 r. była to kwota 2.821.091 zł. Uzyskanie pożyczki z budżetu państwa oraz restrukturyzacja pozostałego zadłużenia przywróci Gminie płynność finansową. Pozwoli to na terminowe regulowanie zobowiązań i zminimalizuje, a docelowo całkowicie wyeliminuje tego typu koszty.

IV. Ograniczenie inwestycji

W zakresie działań inwestycyjnych Gmina skupi się **wyłącznie** na dokończeniu prowadzonej obecnie inwestycji pt. Rewitalizacja Nadmorskiej Kolei Wąskotorowej. Zakończenie i rozliczenie tego przedsięwzięcia nastąpi do końca 2015 r.

Wydatki majątkowe w 2016 r. będą wynikały wyłącznie ze spłaty zobowiązań za przedsięwzięcia inwestycyjne prowadzone w latach poprzednich.

W 2015 r. całkowicie wstrzymano prace projektowe dotyczące trzech planowanych wcześniej inwestycji. W wyniku renegotjacji umów doprowadzono do znacznego ograniczenia zakresu rzeczowego i finansowego prowadzonych prac. Uzyskane oszczędności przedstawia Tabela 25.

Tabela 25: Oszczędności uzyskane w wyniku renegotjacji umów projektowych (dane w PLN)

Nazwa inwestycji (etap projektowania)	Pierwotna wartość umowy	Aktualna wartość umowy	Oszczędność
Projekt pomostu spacerowo - cumowniczego w Pobierowie	1 952 000,00	738 000,00	1 214 000,00
Projekt pomostu spacerowo - cumowniczego w Niechorzu	2 460 000,00	798 270,00	1 661 730,00
Projekt zagospodarowania jeziora Liwia Łuża	46 740,00	27 400,00	19 340,00
	4 458 740,00	1 563 670,00	2 895 070,00

Z wynegocjowanej sumarycznej kwoty 1.563.670 zł pozostała do zapłaty jedynie kwota 615.000 zł za projekt pomostu spacerowo – cumowniczego w Pobierowie.

Gmina całkowicie rezygnuje z realizacji inwestycji planowanych na kolejne lata.

Gmina dopuszcza możliwość realizowania inwestycji finansowanych w całości ze środków pozabudżetowych, nie wymagających wkładu własnego.

V. Realizacja planu sprzedaży mienia

Gmina Rewal jest właścicielem wielkiego zasobu nieruchomości, które mogą zostać przeznaczone do sprzedaży. Wykaz tych nieruchomości zawiera Tabela 26.

Tabela 26. Plan sprzedaży majątku Gminy Rewal (dane w PLN)

Lp.	Położenie	Nr działki	Pow. (m ²)	Opis	Przewidywane możliwości zabudowy	Wartość nieruchomości
1.	Pobierowo Ul. Wczasowa 1a KW 32493	1026/1	732	Nieruchomość zabudowana , pełne uzbrojenie w drodze.	Zabudowa usługowa, mieszkalna20 % zabudowy 2 kondygnacje	292 800
2.	Pobierowo, ul. Miodowa 2, KW 32493	417/1	882	Nieruchomość zabudowana , pełne uzbrojenie w drodze.	Zabudowa usługowa, mieszkalna20 % zabudowy 2 kondygnacje	352 800
3.	Rewal, ul. Warszawska 31, KW 35640	354/5	2022	Nieruchomość zabudowana , pełne uzbrojenie w drodze, działka z widokiem na morze.	Zabudowa usługowa, mieszkalna20 % zabudowy 2 kondygnacje	808 800
4.	Pobierowo, ul. Lipcowa , KW 14403	460/3	1112	Nieruchomość zabudowana , pełne uzbrojenie w drodze,	Zabudowa usługowa, mieszkalna20 % zabudowy 2 kondygnacje	444 800
5.	Pobierowo, ul. Piastowska 18 ,KW 21175	438/7	1127	Nieruchomość zabudowana , pełne uzbrojenie w drodze,	Zabudowa usługowa, mieszkalna20 % zabudowy 2 kondygnacje	450 800
6.	Pobierowo, ul. Grunwaldzka 27, KW 14542	359	888	Nieruchomość zabudowana , pełne uzbrojenie w drodze,	Zabudowa usługowa, mieszkalna20 % zabudowy 2 kondygnacje	355 200
7.	Pobierowo, ul. Lipcowa 10, KW 39970	456/8	1117	Nieruchomość zabudowana , pełne uzbrojenie w drodze, sprzedaż zwolniona z podatku Vat	Zabudowa usługowa, mieszkalna20 % zabudowy 2 kondygnacje	446 800
8.	Pobierowo, ul. Grunwaldzka, KW 14403	873	6109	Nieruchomość niezabudowana, pełne uzbrojenie, położona 200 m. od morza.	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	2 443 600
9.	Pobierowo, ul. Mickiewicza	173 / 11, 669	177	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	44 250
10.	Rewal 1, ul. Kamieńska	727/5	166	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	41 500
11.	Rewal 1, ul. Kamieńska	727/16	70	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	17 500
12.	Rewal 1, ul. Kamieńska	727/19	67	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	16 750
13.	Rewal 1, ul. Kamieńska	727/7	96	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	24 000
14.	Rewal 1, ul. Słoneczna	545	81	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	20 250

Lp.	Położenie	Nr działki	Pow. (m ²)	Opis	Przewidywane możliwości zabudowy	Wartość nieruchomości
15.	Niechorze, Al.. Bursztynowa	762/11	173	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	43 250
16.	Niechorze, Al.. Bursztynowa	762/6	68	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	17 000
17.	Niechorze, Al.. Bursztynowa	726/9	35	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	8 750
18.	Niechorze, Al.. Bursztynowa	762/10	106	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	26 500
19.	Niechorze, ul. Parkowa	675/23	41	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	10 250
20.	Niechorze, ul. Szczecińska	540/1	137	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	34 250
21.	Niechorze, ul. Wschodnia	739/3	22	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	5 500
22.	Niechorze, ul. Graniczna	531/4	82	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	20 500
23.	Niechorze, ul. Krakowska, KW 31906	884/1 884/2 885	1848	Nieruchomość zabudowana .Sprzedaż użytkownika wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	462 000
24.	Pobierowo ul. Ciechanowska	552	635	Nieruchomość niezabudowana	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	635 000
25.	Pobierowo, ul. Grunwaldzka, KW brak	871	6160	Nieruchomość niezabudowana, pełne uzbrojenie, położona 200 m. od morza.	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	2 464 000
26.	Pobierowo, ul. Grunwaldzka 82A	1078	21378	Nieruchomość niezabudowana .	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	16 000 000
27.	Śliwin, Fiolkowa, KW 37439	554/11	493	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna szeregową, 20 % zabudowy, 2 kondygnacje –wys. do 9 m., możliwość podpiwniczenia.	49 300
28.	Rewal, ul. Rycerska, KW 24834	,37/4	3783	Nieruchomość niezabudowana .	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	1 513 200
29.	Rewal, ul. Saperska, KW 25780	,34/7	505	Nieruchomość niezabudowana .	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	202 000
30.	Rewal, ul. Saperska, KW 25780	,34/8	538	Nieruchomość niezabudowana .	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	215 200
31.	Pobierowo ul. Przeskok 4KW 36829	222/3	1619	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa	647 600
32.	Śliwin, ul. Bratkowa, KW 37439	554/19	593	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna , 20 % zabudowy, 2 kondygnacje –wys. do 9 m., możliwość podpiwniczenia	59 300
33.	Pobierowo, ul. Grunwaldzka 107 KW 21100	607/2	963	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa mieszkaniowa, zakwaterowania turystycznego	385 200
34.	Pobierowo, ul. Grunwaldzka 61, KW 23609	930/21	301	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa mieszkaniowa, zakwaterowania turystycznego	120 400
35.	Pobierowo , ul. Kilińskiego, KW 36830	222/4	1030	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa mieszkaniowa, zakwaterowania turystycznego	412 000
36.	Pobierowo ul. Mazowiecka 15a, KW 14403	936	925	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa mieszkaniowa, zakwaterowania turystycznego	370 000
37.	Pobierowo, ul. Mokotowska 1, KW 36528	445/10	1709	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa mieszkaniowa, zakwaterowania turystycznego	683 600
38.	Pobierowo, ul. Mokotowska 3, KW 36527	445/9	817	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa mieszkaniowa, zakwaterowania turystycznego	326 800

Lp.	Położenie	Nr działki	Pow. (m ²)	Opis	Przewidywane możliwości zabudowy	Wartość nieruchomości
39.	Pobierowo, ul. Mokotowska 5, KW 36526	445/8	999	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa mieszkaniowa, zakwaterowania turystycznego	399 600
40.	Pobierowo, ul. Ostrowska 3, KW 21104	633/7	726	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa mieszkaniowa, zakwaterowania turystycznego	290 400
41.	Pobierowo, ul. Powstańców 15A, KW 21176	439/3	1068	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa mieszkaniowa, zakwaterowania turystycznego	427 200
42.	Pobierowo, ul. Piastowska 35a, KW 21175	409/2	768	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa mieszkaniowa, zakwaterowania turystycznego	307 200
43.	Pobierowo, ul. Zachodnia 3, KW 14403	1038	1009	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa mieszkaniowa, zakwaterowania turystycznego	403 600
44.	Niechorze ul. Mazowiecka 7KW 21361	587	98	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa	39 200
45.	Pobierowo, ul. Śląska 2	448/3	1143	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa	457 200
46.	Pobierowo ul. Grunwaldzka 165, KW 34200	455/5	1015	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa	406 000
47.	Rewal 1, ul. Bałtycka, KW 37805	728	2054	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	513 500
48.	Pustkowo, ul. Nadmorska, KW 14617	4	7765	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	1 941 250
49.	Niechorze, ul. Kapitańska	305	329	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	82 250
50.	Niechorze ul. Kapitańska, KW 27629	278/20	836	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa	334 400
51.	Niechorze, ul. Nadmorska KW 14521	622	424	Nieruchomość zabudowana .	Zabudowa usługowa	169 600
52.	Pustkowo, ul. Słoneczna, KW 18125	,65/2	6009	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	1 502 250
53.	Pustkowo, ul. Słoneczna, KW 19298	22 2	1108	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	277 000
54.	Pustkowo, ul. Spacerowa, KW 21143	,83/7	5668	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	1 417 000
55.	Trzęsacz, ul. Olszynowa, KW 13465	66	467	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	116 750
56.	Trzęsacz, ul. Olszynowa, KW 13445	74	579	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	144 750
57.	Rewal 1, ul. Nowy Świat, KW 11686	382	438	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	109 500
58.	Rewal 1, ul. Klifowa, KW 35294	420/23	241	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	60 250
59.	Rewal 1, ul. Klifowa, KW 39166	420/34	594	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	148 500
60.	Rewal 1, ul. Kościuszki, KW 29492	420/19	208	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	52 000
61.	Rewal 1, ul. Kościuszki, KW 29492	420/13	1354	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	338 500
62.	Rewal 1, ul. Krótka, KW 35605	724	1876	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	469 000
63.	Rewal 1, ul. Krótka, KW 32371	420/27	276	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	69 000
64.	Pobierowo, ul. Zachodnia, KW 31550	206/1	139	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	34 750
65.	Pobierowo, ul. Leśna, /KW 32124	816/17	180	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	45 000
66.	Pobierowo, ul. Leśna, KW 32396	816/2	928	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	232 000
67.	Pobierowo, ul. Leśna, KW 32122	816/3	976	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	244 000

Lp.	Położenie	Nr działki	Pow. (m ²)	Opis	Przewidywane możliwości zabudowy	Wartość nieruchomości
68.	Pobierowo, ul. Leśna, KW 32123	816/5	566	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	141 500
69.	Pobierowo, ul Grunwaldzka, KW 21026	234	434	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	108 500
70.	Niechorze, ul. Brzozowa, 11932	339/1 339/2	648	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	162 000
71.	Niechorze, Al.. Bursztynowa, KW 22273	841	1799	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	449 750
72.	Niechorze, ul. Mazowiecka, 21077	658	184	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	46 000
73.	Niechorze, ul. Szczecińska, 15347	325 372 722 723 725	2610	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	652 500
74.	Niechorze, Al.. Bursztynowa, KW 22274	704	6552	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	1 638 000
75.	Niechorze, ul. Wolska, KW 22269	419/1	5327	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	1 331 750
76.	Niechorze, ul. Wolska, KW 34420	419/4	4321	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	1 080 250
77.	Niechorze, ul. Wolska, KW 35643	419/3	2342	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	585 500
78.	Niechorze, ul. Parkowa, KW 23743	660	2127	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	531 750
79.	Niechorze, ul. Środkowa, KW 23742	635	2127	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	531 750
80.	Niechorze, Al.. Bursztynowa, KW 10466	764	11577	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	2 894 250
81.	Niechorze, ul. Parkowa, KW 30106	534/1	250	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	62 500
82.	Niechorze, Parkowa, KW 12088	534/4	362	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	90 500
83.	Niechorze, Parkowa, KW brak	534/3	25	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	6 250
84.	Pogorzelnica, ul Wojska polskiego, KW 20632	202	332	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	83 000
85.	Pogorzelnica, ul Wojska polskiego, KW 14385	240	690	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	172 500
86.	Pogorzelnica, Sztormowa, KW 21550	247/1	1088	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	272 000
87.	Pogorzelnica, ul. Kormoranów, KW 19472	93	36	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	9 000
88.	Pogorzelnica, ul. Kormoranów, 19476	101	258	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	64 500
89.	Pogorzelnica, ul. Kormoranów, 19475	99	387	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	96 750
90.	Pogorzelnica, ul. Kormoranów, KW 19473	95	316	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	79 000
91.	Pogorzelnica, ul. Kormoranów, KW 19501	96	316	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	79 000
92.	Niechorze, Al.. Bursztynowa, KW 23561	571/1	1185	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	296 250
93.	Niechorze, Al.. Bursztynowa, KW 42063	571/2	15	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	3 750
94.	Pogorzelnica, ul. Kormoranów, KW 19503	100	255	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	63 750
95.	Rewal 1, ul Nowy Świat, KW 11735	386	242	Nieruchomość zabudowana . Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	60 500

Lp.	Położenie	Nr działki	Pow. (m ²)	Opis	Przewidywane możliwości zabudowy	Wartość nieruchomości
96.	Pogorzelica	kompleks działek	21724	Nieruchomość zabudowana .Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	5 431 000
97.	Pogorzelica	kompleks działek	79920	Nieruchomość zabudowana .Sprzedaż użytkowania wieczystego na własność	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	19 980 000
98.	Pobierowo, ul Ostrowska	700/5	119	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	29 750
99.	Pobierowo, ul Poznańska	812	1096	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	274 000
100.	Pobierowo, ul. Zgody	726/11	24	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	6 000
101.	Pobierowo, ul. Zgody	726/21	65	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	16 250
102.	Pobierowo, ul Karola Borka	982	61	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	15 250
103.	Niechorze, ul. Mazowiecka	675/25	176	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	44 000
104.	Niechorze, ul. Graniczna	531/2	87	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	21 750
105.	Niechorze, ul. Leśna	727/12	119	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	29 750
106.	Niechorze, Al.. Bursztynowa	753 / 3	221	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	55 250
107.	Pogorzelica, ul. Plażowa	244/17	160	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	40 000
108.	Pogorzelica, ul. Plażowa	244/15	135	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	33 750
109.	Pustkowo, ul. Magdaleny	90/3	88	Sprzedaż na polepszenie warunków zagospodarowania	Zabudowa mieszkaniowa / usługowa zakwaterowania turystycznego	22 000
110.	Pobierowo, ul. Grunwaldzka, KW 33344	931	28600	Nieruchomość niezabudowana, pełne uzbrojenie, położona 200 m. od morza.	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	11 440 000
111.	Pobierowo, ul. Frontowa.KW 33344	950/5	95285	Nieruchomość zabudowana ,działka z widokiem na morze. Teren do podziału geodezyjnego.	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	38 114 000
112.	Pobierowo, ul. Frontowa, SZ1G/00033980/4	950/6	53373	Nieruchomość zabudowana ,działka z widokiem na morze. Teren do podziału geodezyjnego.	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	21 349 200
113.	Pobierowo, ul. Frontowa, SZ1G/00033980/4	950/2	37558	Nieruchomość zabudowana ,działka z widokiem na morze. Teren do podziału geodezyjnego.	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	15 023 200
114.	Pobierowo, ul. Frontowa, KW 13586	247/5	28603	Nieruchomość niezabudowana, pełne uzbrojenie, położona 200 m. od morza.	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	11 441 200
115.	Pobierowo, ul. Południowa, KW 13586	337	8910	Nieruchomość niezabudowana .	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	3 564 000
116.	Pobierowo, ul. Południowa, KW 23255	774	13484	Nieruchomość niezabudowana .	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	5 393 600
117.	Pobierowo, ul. Frontowa, KW SZ1G/00042087/0	950/3	79070	Nieruchomość zabudowana , pełne uzbrojenie w drodze,	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	31 628 000
118.	Rewal, ul. Kormoranów, KW 37503	440/9	10418	Nieruchomość niezabudowana .	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	4 167 200
119.	Niechorze, ul. Klifowa ,SZ1G/00041491/8	911/36	36108	Nieruchomość niezabudowana .	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	14 443 200

Lp.	Położenie	Nr działki	Pow. (m ²)	Opis	Przewidywane możliwości zabudowy	Wartość nieruchomości
120.	Pogorzelnica, ul. Sztormowa, KW 25169	304/2	21425	Nieruchomość niezabudowana .	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	8 570 000
121.	Rewal, ul. Kamieńska, KW 35684	,2/3	5038	Nieruchomość niezabudowana .	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	2 015 200
122.	Niechorze, ul. Klifowa, SZ1G/00041491/8	911/31	4335	Nieruchomość niezabudowana .	Zabudowa usługowa zakwaterowania turystycznego	1 734 000
RAZEM						247 977 400

Część wymienionych w Tabeli nieruchomości stanowi zabezpieczenie hipoteczne pod zaciągnięte kredyty bankowe oraz cesje wierzytelności. Stanowi to istotne utrudnienie dla planowanego procesu zbywania nieruchomości gminnych. Jednak ani sam fakt obciążenia hipotek ani jego skala w żaden sposób nie uniemożliwiają prowadzenia takich działań.

Znaczna część zabezpieczeń hipotecznych dotyczy terenów nieistotnych z punktu widzenia komercyjnego obrotu nieruchomościami. Są to tereny pod kolejką wąskotorową, obiektami sportowymi, budynkami użyteczności publicznej.

Z kolei uzyskanie pożyczki z budżetu państwa i spłata zadłużenia wobec instytucji para bankowych spowoduje natychmiastowe zwolnienie nieruchomości z hipotek obejmujący duży areał terenów komercyjnych, stanowiących zabezpieczenie tych transakcji i umożliwi ich niczym nie ograniczoną sprzedaż.

Uwolnienie hipotek następnej transzy terenów nastąpi w wyniku konsolidacji pozostałych kredytów bankowych.

Już obecnie Gmina posiada promesę Banku Gospodarstwa Krajowego dotyczącą wykreślenia obciążeń hipotecznych zabezpieczonych działek w przypadku sprzedaży terenu w przetargu. W/w promesa jest warunkowana dokonaniem spłaty zaciągniętego kredytu. Promesa dotyczy przetargu na sprzedaż terenów w Pobierowie przeznaczonych pod budowę kompleksu hotelowego. Przetarg odbędzie się w dniu 27.11.2015 i są nim zainteresowane znane sieci hotelowe.

Podobną promesę wystawił Bank PKO BP dla finalizowanej obecnie transakcji sprzedaży jednej z działek o wartości 1.200.000 zł. Uzyskana kwota zostanie przeznaczona na spłatę jednej z rat kapitałowych wobec w/w banku.

Należy podkreślić, że zasób nieruchomości do sprzedaży może się zwiększyć ze względu na aktualnie prowadzone prace nad uchwaleniem nowych planów zagospodarowania przestrzennego. W przypadku zmiany przeznaczenia gruntów, będących własnością Gminy, dotychczas rolnych lub leśnych, na cele budowlane, majątek przeznaczony do sprzedaży ulegnie powiększeniu.

Zbywanie mienia następuje poprzez sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym, w rokowaniach, w trybie bezprzetargowym na rzecz najemców, na rzecz dzierżawców,

na polepszenie warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiedniej, w drodze zamiany, na rzecz użytkownika wieczystego.

Zbycie nieruchomości w drodze przetargu odbywa się ściśle na zasadach ustalonych w ustawie o gospodarce nieruchomościami. Cena wywoławcza w ogłoszeniu o przetargu jest ustalona na podstawie wartości nieruchomości oszacowanej przez rzeczoznawcę majątkowego i nie może być niższa niż ta wartość. Zwyczajowo przetargi na zbywanie najciekawszych nieruchomości odbywają się w maju, wrześniu i grudniu. Zainteresowanie nieruchomościami Gminy Rewal mierzyć można ilością odwiedzin ogłoszeń o przetargach, które wynoszą średnio 1500 odsłon/jeden przetarg. W następnych latach zostanie zachowana zasada rozstrzygania przetargów w terminach : maj, wrzesień, grudzień.

Tabela 27. Wartość nowo zawartych umów sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Gminy Rewal w trybie przetargowym w okresie od 01.01.2012 r. do 30.09.2015 r. (dane w PLN)

Okres sprzedaży wg podpisanych umów	wartość zbycia
Sprzedaż w roku 2012	
Wartość zawartych umów	4 480 000
Sprzedaż w roku 2013	
Wartość zawartych umów	4 318 484
Sprzedaż w roku 2014	
Wartość zawartych umów	4 967 709
Sprzedaż w roku 2015	
Wartość zawartych umów	2 349 280
Sprzedaż za okres od 2012 do 2015 r	16 115 473

W przypadku braku zainteresowania nabyciem nieruchomości w dwóch kolejnych przetargach, nieruchomość gminna może być zbywana w trybie rokowań, również na zasadach ściśle określonych w przepisach ustawy o gospodarce nieruchomościami. Rokowania pozwalają na ustalenie ceny w wyniku negocjacji oraz określenie formy płatności w rozłożeniu na raty (maksymalnie na 10 lat). Terminy rokowań w następnych latach ustalane będą w miarę możliwości minimum 3 razy do roku w maju, wrześniu i grudniu. Wyniki sprzedaży w rokowaniach w okresie ostatnich 4 lat zostały przedstawione w Tabeli 28.

Tabela 28. Wartość nowo zawartych umów sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Gminy Rewal w trybie rokowań w okresie od 01.01.2012 r. do 30.09.2015 r. (dane w PLN)

Okres sprzedaży wg podpisanych umów	wartość zbycia
Sprzedaż w roku 2012	
Wartość zawartych umów	1 987 111
Sprzedaż w roku 2013	
Wartość zawartych umów	3 520 000
Sprzedaż w roku 2014	
Wartość zawartych umów	4 044 600
Sprzedaż w roku 2015	
Wartość zawartych umów	1 053 378
Sprzedaż za okres od 2012 do 2015 roku	10 605 089

Sprzedaż prawa własności nieruchomości w trybie bezprzetargowym następuje na rzecz najemców, dzierżawców, użytkowników wieczystych oraz na polepszenie warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiednich. Wymieniony tryb bezprzetargowy i przygotowanie nieruchomości do sprzedaży jest inicjowane przez osoby zainteresowane zakupem. Cena zbycia ustalana jest na podstawie wyceny nieruchomości sporządzonej przez uprawnionego rzeczoznawcę majątkowego (aktualnej na dzień sprzedaży) a płatność z tego tytułu może nastąpić jednorazowo lub w rozłożeniu na 10 rocznych rat. Raty podlegają oprocentowaniu w wysokości stopy redyskonta weksli stosowanej przez NBP, jednak nie niższej niż 4%. Zasady sprzedaży nieruchomości w trybie bezprzetargowym ustalane są przez Radę Gminy. Do 2 lutego 2014 r. w przypadku sprzedaży lokali mieszkalnych komunalnych na rzecz ich najemców udzielano bonifikat do wysokości 90 % wartości wraz z preferencyjnymi zasadami naliczania odsetek w wysokości 0,02 stopy redyskontowej NBP. Po tym terminie w celu zwiększenia dochodów Gminy wszelkie bonifikaty zlikwidowano. Wyniki sprzedaży w trybie bezprzetargowym w okresie ostatnich 4 lat zostały przedstawione w Tabeli 29.

Tabela 29. Wartość nowo zawartych umów sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Gminy Rewal w trybie bezprzetargowym w okresie od 01.01.2012 r. do 30.09.2015 r. (dane w PLN)

Okres sprzedaży wg podpisanych umów	wartość zbycia
Sprzedaż w roku 2012	
Wartość zawartych umów	659 148
Sprzedaż w roku 2013	
Wartość zawartych umów	849 796
Sprzedaż w roku 2014	
Wartość zawartych umów	1 710 985
Sprzedaż w roku 2015	
Wartość zawartych umów	962 291
Sprzedaż za okres od 2012 do 2015 roku	4 182 220

Informacja dodatkowa:

Tabela 27, 28 i 29 zawiera informację o wartościach transakcyjnych umów sprzedaży nieruchomości podpisanych w okresie 01.01.2012 r. do 30.09.2015 r. Należy nadmienić, iż realne wpływy do budżetu Gminy Rewal z tytułu zawartych umów są i będą widoczne w okresie przyszłym, tj. zgodnie z terminami płatności w formie wpłaty jednorazowej lub ratalnej.

VI. Naprawa systemu zarządzania finansami

Sprawna praca systemu zarządzania finansami jest podstawą właściwego funkcjonowania każdej jednostki samorządu terytorialnego. Brak takiego systemu w przeszłości stał się jedną z podstawowych przyczyn obecnych problemów finansowych Gminy. Niekompetencja i nieodpowiedzialność pracowników skutkowały nierzetelnością i brakiem wiarygodności danych i sprawozdań finansowych. Na podstawie nieprawdziwych danych podejmowano nieracjonalne i często fatalne w skutkach decyzje.

Z przedstawionych wyżej powodów naprawa, a właściwie stworzenie na nowo sprawnego systemu zarządzania finansami stało się jednym z priorytetów wśród przedsięwzięć naprawczych Gminy. W ramach podjętych działań:

1. Powołano nowego Skarbnika i wymieniono kadre kierowniczą w Wydziale Finansowym.
2. Zarządzeniem Nr 15/2014 z dnia 11 marca 2014 r. Wójta Gminy Rewal wprowadzono nowe zasady (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Rewal zgodnie z zaleceniami pokontrolnymi Regionalnej Izby Obrachunkowej.
3. Zarządzeniem Nr 17/2014 z dnia 25 marca 2014r. Wójta Gminy Rewal wprowadzono nowe mechanizmy kontroli dotyczące operacji finansowych i gospodarczych - standardy kontroli finansowej w Urzędzie Gminy Rewal.
4. Zinwentaryzowano prowadzone inwestycje.
5. Wyłoniono zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych Audytora Wewnętrznego.
6. Wprowadzono regulamin windykacji należności oraz zaplanowano utworzenie nowej komórki ds. windykacji.
7. Podjęto decyzję o zakupie i wdrożeniu nowoczesnego programu informatycznego do obsługi księgowości budżetowej i zarządzania finansami Gminy. Do dnia 30.10.2015 stosowny program zostanie zakupiony w Zakładzie Systemów Informatycznych SIGID w Poznaniu – firmie specjalizującej się w tworzeniu i wdrażaniu wyspecjalizowanych programów komputerowych dla jednostek samorządu terytorialnego. Wdrożenie nowego programu nastąpi do końca 2015 r.

4.2 Harmonogram wprowadzania programu naprawczego

Poniższe zestawienie (tabela nr 30) przedstawia kolejność działań jakie zostaną podjęte celem realizacji założeń programu naprawczego.

Tabela 30. Harmonogram działań związanych z realizacją programu naprawczego.

Lp.	Przedmiot podejmowanych działań	Podmioty odpowiedzialne	Terminy realizacji
1	Opracowanie „Programu naprawczego dla Gminy Rewal”	Wójt Gminy Rewal	Wrzesień 2015
2	Uchwała w sprawie przyjęcia programu naprawczego	Rada Gminy Rewal	Październik 2015
3	Korekta budżetu oraz WPF w celu uwzględnienia założeń wynikających z programu naprawczego	Wójt Gminy Rewal	Październik 2015
4	Skompletowanie dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosku o przyznanie pożyczki z budżetu państwa	Wójt Gminy Rewal / Skarbnik Gminy	Październik 2015 / Listopad 2015
5	Złożenie wniosku o pożyczkę z budżetu państwa wraz z wymaganą dokumentacją	Wójt Gminy Rewal	Listopad 2015
6	Uzyskanie pożyczki z budżetu państwa	Wójt Gminy Rewal	Grudzień 2015
7	Spłata zobowiązań wobec instytucji finansowych	Wójt Gminy Rewal	Grudzień 2015
8	Restrukturyzacja i optymalizacja zadłużenia	Wójt Gminy Rewal	2015 - 2016 r
9	Ograniczenie wydatków bieżących	Wójt Gminy Rewal	2015 - 2038 r
10	Ograniczenie wydatków inwestycyjnych	Wójt Gminy Rewal	2015 - 2038 r
11	Maksymalizacja dochodów	Wójt Gminy Rewal	2015- 2038 r

5. Podsumowanie – uzasadnienie podejmowanych działań w ramach postępowania naprawczego.

Zrealizowane w latach 2007-2015 wielomilionowe programy inwestycyjne zapewniły Gminie Rewal prawdziwy skok cywilizacyjny i na trwałe umieściły ją w ścisłej czołówce atrakcyjnych turystycznie obszarów naszego kraju. Ten niewątpliwy sukces został jednak okupiony wielkim wysiłkiem finansowym i zadłużeniem, z którym Gmina nie jest w stanie samodzielnie sobie poradzić.

Tylko otrzymanie pożyczki z budżetu państwa może wyrwać Gminę Rewal z zaciskającej się pętli zadłużenia.

Opracowany przez Gminę Rewal rzetelny i konkretny program postępowania naprawczego w pełni uzasadnia możliwość otrzymania wnioskowanej pożyczki. Proponowane w programie naprawczym działania pozwolą na pełne wykorzystanie ogromnego potencjału ekonomicznego Gminy. Energicznie i konsekwentnie wdrażane pozwolą na utrzymanie płynności finansowej a w perspektywie kilku lat na osiągnięcie wskaźników zadłużenia wymaganych ustawą o finansach publicznych.

Otrzymanie pożyczki z budżetu państwa oraz prowadzenie rozważnej i zdyscyplinowanej polityki finansowej w ramach realizowanego programu działań naprawczych umożliwi Gminie Rewal dalsze, bezpieczne realizowanie ustawowych zadań własnych i zleconych.

6. Załączniki tabelaryczne

6.1. Harmonogramy wprowadzania przedsięwzięć naprawczych

Tabela 31. Harmonogram wprowadzania przedsięwzięć naprawczych oraz planowane efekty finansowe – Dochody

Lp.	Planowane przedsięwzięcia	Rodzaj działania	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna	Przewidywane efekty finansowe	Harmonogram ich wprowadzania				Sposób obliczania
						2014	2015	2016	2017	
MAKSYMALIZACJA DOCHODÓW										
1.	Powiększenie się zasobu nieruchomości na terenie Gminy	Nowo powstające inwestycje	2014 - 2017	Wójt, Kierownik referatu podatków i opłat lokalnych	Szacowana wartość dodatkowych dochodów do 2017 roku 605 100,00 zł	0,00	0,00	300 000,00	605 100,00	Zwiększenie powierzchni nieruchomości oddanych do użytkowania oraz zwiększenie dochodów o wskaźnik inflacji 1,7%. Rok 2016 300 000,00 zł z tytułu zwiększenia powierzchni nieruchomości oddanych do użytkowania, w roku 2017 300 000,00 zł + 1,7% inflacji oraz kolejne 300 000,00 zł zwiększenie powierzchni nieruchomości oddanych do użytkowania. <i>(str. 32 i 33 opracowania)</i>
2.	Zastosowanie maksymalnych stawek podatkowych	Przygotowanie i zatwierdzenie uchwał w sprawie podatku od nieruchomości	2015 - 2017	Wójt, Rada Gminy	Szacowana wartość zwiększenia dochodów do 2017 roku 731 232,00 zł	0,00	0,00	731 232,00	743 662,95	Zastosowanie maksymalnej stawki opodatkowania od 2016 roku w latach kolejnych zwiększenie dochodów o wskaźnik inflacji 1,7 % <i>(str. 33 i 34 opracowania)</i>
3.	Ograniczenie pomocy de minimis	Przygotowanie i zatwierdzenie uchwały w sprawie podatku określenia zasad pomocy de minimis	2016 - 2020	Wójt, Rada Gminy	Szacowana wartość dodatkowych dochodów do 2017 roku 102 210,50zł,	0,00	0,00	0,00	102 210,50	Ograniczenie pomocy de minimis w okresie od 2017 do 2020 co roku o kwotę 102 210,50 zł zwiększenie dochodu, aż do całkowitej likwidacji pomocy. Wzrost dochodów 2020 w roku 408 842,00 zł. <i>(str. 34 opracowania)</i>

4.	Wzmoczone działania kontrolne	Kontrole podatkowe nieruchomości zlokalizowanych na terenie Gminy Rewal	2014 - 2017	Wójt Gminy, Skarbnik Gminy	Łączny szacowany efekt działania w okresie od 2014 do 2017 wyniesie: 488 937,00 zł	25 537,00	188 937,00	338 937,00	488 937,00	Szacowanie dochodów na podstawie analizy wyników kontroli z lat ubiegłych. Rok 2014 bazowy – zwiększenie dochodów o 25 537,00 zł Rok 2015 – szacowane do końca roku dodatkowe dochody 163 400,00 zł oraz dochody z 2014 na kwotę 25 537,00 zł Rok 2016 – zwiększenie o kolejne 150 000,00, daje skutek 338 937,00 zł Rok 2017 zwiększenie o kolejne 150 000,00, daje skutek 488 937,00 zł <i>(str. 35 opracowania)</i>
5.	Maksymalizacja dochodów z tytułu dzierżaw nieruchomości	Przygotowanie dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia procedur przetargowych na najem i dzierżawę	2015 – 2017	Wójt, Kierownik referatu nieruchomości	Wartość łączna szacowanych dochodów z tytułu umów dzierżawy i najmu wyniesie w okresie od 2015 do 2017r. 362 000,00 zł	0,00	38 000,00	208 000,00	362 000,00	Szacowanie dochodów na podstawie planowanych do dzierżawy nieruchomości Rok 2015 bazowy – zwiększenie dochodów o 38 000,00 zł Rok 2016 – szacowane do końca roku dodatkowe dochody z tytułu dzierżawy 170 000,00 zł oraz dochody z 2014 na kwotę 38 000,00 zł Rok 2017 – zwiększenie o kolejne 154 000,00, daje skutek 362 000,00 zł <i>(str. 36 i 38 opracowania)</i>
6.	Maksymalizacja dochodów z opłaty miejscowej	Przygotowanie i zatwierdzenie uchwały w sprawie określenia wysokości prowizji dla inkasentów na 2016 rok i lata następne	2015 - 2017	Wójt, Rada Gminy	Obecnie prowizja wynosi 20% od wpływów z tytułu opłaty miejscowej	0,00	0,00	190 000,00	190 000,00	Szacowana wartość zwiększenia dochodów na podstawie danych z wykonania za 2014 rok, prowizja wyniosła 384 496, obniżenie o połowę (z 20% na 10%) daje kwotę zwiększania dochodów tj. o około 190 tys. <i>(str. 38 opracowania)</i>
RAZEM:						25 537,00	226 937,00	1 768 169,00	2 491 910,45	

Tabela 32. Harmonogram wprowadzania przedsięwzięć naprawczych oraz planowane efekty finansowe – Wydatki

Lp.	Planowane przedsięwzięcia	Rodzaj działania	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna	Przewidywane efekty finansowe	Harmonogram ich wprowadzania				Sposób obliczania
						2 014	2 015	2 016	2 017	
OGRANICZENIE WYDATKÓW BIEŻĄCYCH I INWESTYCYJNYCH										
1.	Likwidacja jednostki organizacyjnej Zieleń Gminy Rewal	Zmniejszenie wydatków, Uchwała Rady Gminy Rewal Nr XL/320/13 z 26.06.2013 r.	2013 – 2014	Wójt, Rada Gminy	Wartość rocznego budżetu jednostki 2 169 003,00 zł	2 169 003,00	2 169 003,00	2 169 003,00	2 169 003,00	Szacunek na podstawie danych z wykonania w okresie istnienia jednostki <i>(str. 39 opracowania)</i>
2.	Likwidacja jednostki organizacyjnej Centrum Informacji Promocji Rekreacji Gminy Rewal (w tym referat Transportu Kolejowego)	Zmniejszenie wydatków, Uchwała Rady Gminy Rewal Nr XLIV/342/13 z 25.10.2013 r.	2013 - 2014	Wójt, Rada Gminy	Szacunek na podstawie wykonania w okresie istnienia jednostki 1 184 844,00 zł	1 184 844,00	1 184 844,00	1 184 844,00	1 184 844,00	Szacunek na podstawie danych z wykonania w okresie istnienia jednostki likwidacja 5 etatów – oszczędność 283 844,00 + likwidacja 16 etatów – 901 000,00 <i>(str. 39 opracowania)</i>
3.	Redukcja i optymalizacja zatrudnienia w urzędzie Gminy Rewal	Decyzja kierownika jednostki w tym: poprzez Zarządzenia Wójta Gminy Rewal,	2014 - 2017	Wójt	Oszacowanie skutków na podstawie danych z ewidencji wynagrodzeń pracowników	29 205,00	291 949,06	684 107,21	719 860,28	Oszacowanie skutków na podstawie danych z ewidencji wynagrodzeń pracowników

3.1	Likwidacja etatu pełnomocnika ds. realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Zarządzenie Wójta Gminy nr 9/2014	2014 - 2017	Wójt	Oszacowanie skutków na podstawie danych z ewidencji wynagrodzeń pracowników	29 205,00	42 185,00	42 185,00	42 185,00	Obciążenie miesięczne budżetu wyniosło 3 245,00. Skutek w roku 2014 , to suma 3.245,00 * 9 m-cy = 29 205,00 Od 2015 roku 3.245 * 13 m-cy = 42 185,00 zł (str. 39 opracowania)
3.2	Likwidacja stanowiska ds. kadr, edukacji i spraw społecznych	Decyzja Wójta	2015 - 2017	Wójt	Oszacowanie skutków na podstawie danych z ewidencji wynagrodzeń pracowników	0,00	36 251,58	78 545,00	78 545,00	Obciążenie miesięczne budżetu wyniosło 6 041,93. Skutek w roku 2015 , to suma 6 041,93 * 6 m-cy = 36 251,58 Od 2016 roku 3.245 * 13 m-cy = 78 545,00 zł (str. 39 opracowania)
3.3	Zmiana organizacji – połączenie 2 referatów poprzez likwidację stanowiska kierownika referatu integracji europejskiej i stanowiska ds. komunalnych	Zarządzenie Wójta Gminy Rewal nr 8/2015	2015 - 2017	Wójt	Oszacowanie skutków na podstawie danych z ewidencji wynagrodzeń pracowników Referat integracji roczne oszczędności 93 568,00, stanowisko ds. komunalnych 73 072,00	0,00	76 910,82	166 640,00	166 640,00	Obciążenie miesięczne budżetu wyniosło 12 818,47. Skutek w roku 2015 , to suma 12 818,47 * 6 m-cy = 76 910,82 Od 2016 roku 12 818,47 * 13 m-cy = 166 640,00 zł (str. 39 opracowania)
3.4	Rezygnacja ze zlecenia na prowadzenie strony internetowej Gminy Rewal	Decyzja Wójta	2015 - 2017	Wójt	Szacunek wg danych z umowy zlecenia	0,00	28 408,38	48 700,00	48 700,00	Obciążenie miesięczne budżetu wyniosło 4 058,34. Skutek w roku 2015 , to suma 4 058,34 * 7 m-cy = 28 408,38 Od 2016 roku 4 058,34 * 12 m-cy = 48 700,00 zł (str. 40 opracowania)

3.5	Obniżenie wynagrodzenia Zarządu (Wójta Gminy Rewal)	Ograniczenie wydatków Uchwała Rady Gminy Rewal nr II/7/14 z 09.12.2014 r.	2014 - 2017	Rada Gminy	Obniżenie wynagrodzenia Wójta Gminy	0,00	44 811,00	44 811,00	44 811,00	Obciążenie miesięczne budżetu wyniosło 3 447,00 Skutek w roku 2015 , to suma 3 447,00 * 13 m-cy = 44 811,00 Od 2016 roku 3 447,00 * 13 m-cy = 44 811,00 zł (str. 40 opracowania)
3.6	Obniżenie diet Radnych Gminy	Ograniczenie wydatków Uchwała Rady Gminy Rewal nr II/6/14 z 09.12.2014 r.	2014 - 2017	Rada Gminy	Obniżenie diet Radnych Gminy	0,00	27 065,00	27 065,00	27 065,00	Obciążenie miesięczne budżetu wyniosło 2 255,42 Skutek w roku 2015 , to suma 2 255,42 * 12 m-cy = 27 065,00 Od 2016 roku 2 255,42 * 12 m-cy = 27 065,00 zł (str. 40 opracowania)
3.7	Obniżenie diet Sołtysów	Ograniczenie wydatków Uchwała Rady Gminy Rewal nr III/9/14 z 22.12.2014 r.	2014 - 2017	Rada Gminy	Obniżenie diet Sołtysów	0,00	6 317,28	6 317,28	6 317,28	Obciążenie miesięczne budżetu wyniosło 526,44 Skutek w roku 2015 , to suma 526,44 * 12 m-cy = 6 317,28 Od 2016 roku 526,44 * 12 m-cy = 6 317,28 zł (str. 40 opracowania)
3.8	Obniżenie prowizji Sołtysów	Ograniczenie wydatków Uchwała Rady Gminy Rewal nr III/10/14 z 22.12.2014 r.	2014 - 2017	Rada Gminy	Obniżenie prowizji Sołtysów z tytułu inkasa podatków	0,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	Obciążenie kwartalne budżetu wyniosło około 7 500,00 Skutek w roku 2015 , to suma 7 500,00 * 4 kwartały = 30 000,00 Od 2016 roku około 7 500,00 * 4 kwartały = 30 000,00 zł (str. 40 opracowania)
3.9	Likwidacja 4 etatów w Straży Gminnej	Ograniczenie wydatków Decyzja Wójta Gminy	2015 - 2017	Wójt	Obniżenie wydatków na wynagrodzenia	0,00	0,00	229 118,00	229 118,00	Obciążenie miesięczne budżetu wyniosło 17 624,47 Skutek w roku 2016 , to suma 17 624,47 * 13 m-cy = 229 118,00 Od 2017 roku 17 624,47 * 13 m-cy = 229 118,00 zł (str. 40 opracowania)

3.10	Likwidacja etatu ds. środków pomocowych		2016 - 2017	Wójt	Obniżenie wydatków na wynagrodzenia	0,00	0,00	10 725,93	46 479,00	Obciążenie miesięczne budżetu wyniosło 17 624,47 Skutek w roku 2016 , to suma 17 624,47 * 13 m-cy = 229 118,00 Od 2017 roku 17 624,47 * 13 m-cy = 229 118,00 zł (str. 40 opracowania)
4.	Ograniczenie wydatków na Oświatę i wychowanie	Ograniczenie wydatków Decyzja Wójta Gminy	2016 - 2017	Wójt	Obniżenie wydatków na wynagrodzenia	160 675,99	431 333,82	609 069,55	675 476,80	Oszacowanie skutków na podstawie danych z ewidencji księgowej, średnie wynagrodzenie nauczyciela
4.1	Likwidacja oddziałów w Gimnazjum	Ograniczenie wydatków Decyzja Wójta Gminy	2016 - 2017	Wójt, Dyrektorzy Szkół	Obniżenie wydatków na wynagrodzenia	66 407,25	199 221,75	199 221,75	265 629,00	Zmniejszenie godzin poprzez likwidację oddziału: Rok 2013 /2014 oszczędność 147 788,00 zł – I oddział (str. 41 opracowania)
4.2	Likwidacja przedszkola w Niechorzu	Ograniczenie wydatków Decyzja Organu Założycielskiego	2016 - 2017	Organ Założycielski	Obniżenie wydatków na wynagrodzenia	0,00	28 892,00	93 899,00	93 899,00	Obniżenie wydatków na podstawie wykonania z roku 2014 Miesięczna dotacja 7 223 zł * 13 m-cy = 93 899,00 zł Oszczędność w roku 2015 28 892,00 zł (7 223 zł * 4 m-ce) Od 2016 roku pełna kwota ocna dotacji (str. 41 opracowania)
4.3	Ograniczenie kosztów ogrzewania w oświacie	Ograniczenie wydatków Decyzja Wójta – zmiana umów z dostawcą gazu	2016 - 2017	Wójt	Obniżenie stawki za dostawę gazu	94 268,74	194 997,67	289 226,00	289 226,00	Szacunek sporządzono na podstawie otrzymanych faktur od dostawcy gazu za dany okres (str. 42 opracowania)

4.4	Ograniczenie kosztów wynagrodzeń Szkolnego Schroniska młodzieżowego	Ograniczenie wydatków – Konkurs na stanowisko Dyrektora SSM	2015 - 2017	Wójt	Obniżenie wydatków na wynagrodzenia	0,00	8 222,40	26 722,80	26 722,80	Szacunek na podstawie danych z ewidencji płac, Rok 2015 oszczędność m-na 2 055,60 zł * 4 m-ce = 8 222,40 zł Od 2016 2 055,60 * 13 m-cy = 26 722,80 zł <i>(str. 42 opracowania)</i>
5.	Ograniczenie wysokości wydatków związanych z udzieleniem dotacji	Decyzja Wójta Ograniczenie wydatków	2016 - 2017	Wójt	Obniżenie kwoty przeznaczonej na poczet Stowarzyszeń	0,00	318 000,00	318 000,00	318 000,00	Wysokość dotacji przeznaczonej na działania Stowarzyszeń wyniosły w 2014 roku 2014 343 000 zł. W roku 2015 kwota ta zmalała do poziomu 25 000 zł. Kwota oszczędności wyniesie 318 000 zł . <i>(str. 43 opracowania)</i>
6.	Ograniczenia wydatków na energię elektryczną	Zarządzenie Wójta Gminy Rewal nr 63/2015 Ograniczenie wydatków z tytułu wyłączenia oświetlenia ulicznego w okresie posezonowym	2014 - 2017	Wójt	Obniżenie wydatków na energię elektryczną z tytułu wyłączenia oświetlenia ulicznego w okresie posezonowym	0,00	48 000,00	48 000,00	48 000,00	Oszacowanie obniżenia wydatków na energię na podstawie weryfikacji rachunków <i>(str. 43 opracowania)</i>
8.	Ograniczenie wydatków na inwestycje	Ograniczenie wydatków	2014 - 2017	Wójt	Ograniczenie wydatków – renegotiacja umów z kontrahentami	0,00	2 895 070,00	2 895 070,00	2 895 070,00	Ograniczenie wydatków inwestycyjnych – renegotiacja umów pod kątem ograniczenia rzeczowego i finansowego umów <i>(str. 44 opracowania)</i>
RAZEM:						3 543 727,99	7 338 199,88	7 908 093,76	8 010 254,08	

6.2. Projekcje finansowe z uwzględnieniem pożyczki z budżetu państwa i restrukturyzacji pozostałych zobowiązań.

Tabela 33. Projekcja finansowa z uwzględnieniem pożyczki z budżetu państwa i restrukturyzacji pozostałych zobowiązań

RACHUNEK PRZEPIYWÓW	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
I. DOCHODY BIEŻĄCE:	40 199 881	41 119 803	40 520 244	41 301 716	42 057 023	42 827 390	43 612 962	44 421 734
Subwencje i dotacje:	5 719 652	5 757 806	5 796 256	5 876 688	5 915 946	5 955 509	5 995 379	6 035 560
Subwencje ogółem	4 127 035	4 147 670	4 168 409	4 230 935	4 252 089	4 273 350	4 294 717	4 316 190
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania bieżące	1 592 617	1 610 136	1 627 847	1 645 753	1 663 857	1 682 159	1 700 663	1 719 370
Dochody własne:	34 480 229	35 361 997	34 723 989	35 425 028	36 141 077	36 871 881	37 617 582	38 386 173
Wpływy z podatków	19 422 876	20 048 585	20 511 604	20 957 302	21 418 614	21 889 114	22 450 671	22 779 681
Udział w podatkach budżetu państwa	3 605 668	3 680 887	3 757 680	3 836 080	3 916 121	3 997 838	4 081 264	4 166 437
Wpływy z opłat	8 658 500	8 622 500	8 761 573	8 930 612	9 096 946	9 267 273	9 360 000	9 699 014
Odsetki	334 500	389 500	389 500	389 500	389 500	389 500	389 500	389 500
Pozostałe dochody	2 458 685	2 620 525	1 303 631	1 311 534	1 319 895	1 328 157	1 336 147	1 351 542
II. WYDATKI BIEŻĄCE BEZ OBSŁUGI DŁUGU:	31 588 825	35 927 703	35 700 324	36 363 838	37 122 105	37 826 787	38 847 166	39 882 660
Dotacje i subwencje	6 032 296	6 050 000	6 070 000	6 100 500	6 189 000	6 305 000	6 350 000	6 390 000
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	9 713 865	9 713 865	9 713 865	9 713 865	9 820 718	9 928 745	10 037 962	10 148 379
Remonty	359 000	547 234	556 625	690 456	700 562	750 456	790 456	850 423
Zakup energii, materiałów i wyp. oraz usług	9 946 696	11 000 756	11 459 302	11 770 784	12 077 283	12 391 138	12 456 921	12 952 364
Pozostałe wydatki bieżące	3 727 271	6 725 492	5 909 990	6 037 891	6 174 057	5 846 936	6 421 375	6 691 064
III. WOLNE ŚRODKI OPERACYJNE (I - II)	8 611 056	5 192 099	4 819 920	4 937 878	4 934 918	5 000 603	4 765 796	4 539 074
IV. OBSŁUGA DŁUGU:	5 000 000	5 036 668	4 819 920	4 602 129	4 294 488	4 045 388	3 820 581	3 595 774
Odsetki od pożyczek, kredytów i pap. wart.	5 000 000	5 036 668	4 819 920	4 602 129	4 294 488	4 045 388	3 820 581	3 595 774
V. NADWYŻKA OPERACYJNA / DEFICYT OPERACYJNY (III - IV)	3 611 056	155 431	0	335 749	640 430	955 215	945 215	943 300
VI. DOCHODY MAJĄTKOWE:	10 787 548	4 497 215	4 572 307	6 354 000	5 419 785	5 605 000	6 615 000	6 343 000
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użyt. wieczystego (os. fizycz.) w prawo własności (076)	70 000	70 000	71 470	73 257	75 015	76 815	76 815	76 815
Dochody ze sprzedaży majątku (077,078,087)	9 930 000	4 427 215	4 500 837	6 280 743	5 344 770	5 528 185	6 538 185	6 266 185
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania inw.	787 548	0	0	0	0	0	0	0
VII. WYDATKI MAJĄTKOWE	9 718 604	655 431	0	0	0	0	1 000 000	1 000 000
VIII. NADWYŻKA / DEFICYT (V + VI - VII)	4 680 000	3 997 215	4 572 307	6 689 749	6 060 215	6 560 215	6 560 215	6 286 300
IX. PRZYCHODY:	0	70 500 000	0	0	0	0	0	0
Przychody z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	0	70 500 000	0	0	0	0	0	0
Pozostałe przychody	0	0	0	0	0	0	0	0
X. ROZCHODY:	4 680 000	74 497 215	4 572 307	6 689 749	6 060 215	6 560 215	6 560 215	6 286 300
Splata zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	4 680 000	74 497 215	4 572 307	6 689 749	6 060 215	6 560 215	6 560 215	6 286 300
Pozostałe rozchody	0	0	0	0	0	0	0	0
XI. WYNIK BUDŻETU [VIII + IX - X]	0	0	0	0	0	0	0	0

RACHUNEK PRZEPIŁYWÓW	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
I. DOCHODY BIEŻĄCE:	45 241 524	46 076 310	46 929 090	47 798 168	48 691 853	49 597 461	50 521 314	51 463 739
Subwencje i dotacje:	6 076 054	6 116 864	6 157 993	6 199 443	6 241 218	6 283 321	6 325 753	6 368 816
Subwencje ogółem	4 337 771	4 359 460	4 381 257	4 403 164	4 425 179	4 447 305	4 469 542	4 491 889
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania bieżące	1 738 283	1 757 404	1 776 736	1 796 280	1 816 039	1 836 015	1 856 212	1 876 927
Dochody własne:	39 165 470	39 959 446	40 771 097	41 598 724	42 450 634	43 314 140	44 195 560	45 094 922
Wpływy z podatków	23 693 415	24 310 335	25 045 123	25 641 713	26 349 908	27 080 867	27 850 705	28 587 636
Udział w podatkach budżetu państwa	4 253 192	4 342 168	4 432 801	4 525 332	4 619 800	4 716 246	4 814 711	4 915 237
Wpływy z opłat	9 467 333	9 546 789	9 613 000	9 652 341	9 685 321	9 711 102	9 713 895	9 765 821
Odsetki	389 500	389 500	389 500	389 500	389 500	389 500	389 500	389 500
Pozostałe dochody	1 362 030	1 370 655	1 290 672	1 389 838	1 406 105	1 416 426	1 426 749	1 436 729
II. WYDATKI BIEŻĄCE BEZ OBSŁUGI DŁUGU:	41 135 899	42 192 924	43 265 945	44 355 263	45 474 687	46 616 286	47 775 128	48 681 543
Dotacje i subwencje	6 452 000	6 550 000	6 750 000	6 850 040	6 890 500	6 920 000	6 970 000	6 999 000
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	10 260 011	10 372 871	10 486 973	10 602 330	10 718 955	10 836 864	10 956 069	11 076 586
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	2 968 426	2 999 458	3 045 899	2 100 600	2 150 000	2 159 799	2 190 456	2 200 654
Remonty	890 462	950 462	954 236	965 899	978 540	982 301	999 014	998 365
Zakup energii, materiałów i wyp. oraz usług	13 691 138	13 958 968	14 592 433	14 998 754	15 425 632	15 985 412	16 542 185	16 896 540
Pozostałe wydatki bieżące	6 873 862	7 361 164	7 436 404	8 837 640	9 311 059	9 731 910	10 117 403	10 510 397
III. WOLNE ŚRODKI OPERACYJNE (I - II)	4 105 625	3 883 386	3 663 145	3 442 905	3 217 166	2 981 175	2 746 186	2 782 196
IV. OBSŁUGA DŁUGU:	3 168 625	2 953 386	2 738 145	2 522 905	2 294 166	2 060 175	1 826 186	1 862 196
Odsetki od pożyczek, kredytów i pap. wart.	3 168 625	2 953 386	2 738 145	2 522 905	2 294 166	2 060 175	1 826 186	1 862 196
V. NADWYŻKA OPERACYJNA / DEFICYT OPERACYJNY(III - IV)	937 000	930 000	925 000	920 000	923 000	921 000	920 000	920 000
VI. DOCHODY MAJĄTKOWE:	6 513 000	6 520 000	6 525 000	6 580 000	6 652 000	6 654 000	6 655 000	6 705 000
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użyt. wieczystego (os. fizycz.) w prawo własności (076)	77 650	78 300	78 650	79 100	79 213	79 250	79 301	79 333
Dochody ze sprzedaży majątku (077,078,087)	6 435 350	6 441 700	6 446 350	6 500 900	6 572 787	6 574 750	6 575 699	6 625 667
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania inw.	0	0	0	0	0	0	0	0
VII. WYDATKI MAJĄTKOWE	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
VIII. NADWYŻKA / DEFICYT (V + VI - VII)	6 450 000	6 450 000	6 450 000	6 500 000	6 575 000	6 575 000	6 575 000	6 625 000
IX. PRZYCHODY:	0	0	0	0	0	0	0	0
Przychody z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe przychody	0	0	0	0	0	0	0	0
X. ROZCHODY:	6 450 000	6 450 000	6 450 000	6 500 000	6 575 000	6 575 000	6 575 000	6 625 000
Spłata zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	6 450 000	6 450 000	6 450 000	6 500 000	6 575 000	6 575 000	6 575 000	6 625 000
Pozostałe rozchody	0	0	0	0	0	0	0	0
XI. WYNIK BUDŻETU [VIII + IX - X]	0	0	0	0	0	0	0	0

RACHUNEK PRZEPLYWÓW	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
I. DOCHODY BIEŻĄCE:	52 425 070	53 411 155	54 411 817	55 432 634	56 473 357	57 535 452	58 618 595	59 724 066
Subwencje i dotacje:	6 411 622	6 455 064	6 498 848	6 542 977	6 587 456	6 632 286	6 677 471	6 723 014
Subwencje ogółem	4 514 349	4 536 921	4 559 605	4 582 403	4 605 315	4 628 342	4 651 484	4 674 741
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania bieżące	1 897 273	1 918 143	1 939 242	1 960 574	1 982 140	2 003 944	2 025 987	2 048 273
Dochody własne:	46 013 448	46 956 091	47 912 970	48 889 656	49 885 901	50 903 166	51 941 124	53 001 052
Wpływy z podatków	29 369 225	30 179 871	30 994 369	31 812 117	32 683 299	33 556 908	34 459 167	35 377 734
Udział w podatkach budżetu państwa	5 017 868	5 122 647	5 229 621	5 338 834	5 450 334	5 564 169	5 682 387	5 799 039
Wpływy z opłat	9 789 654	9 801 345	9 826 452	9 865 941	9 869 999	9 890 009	9 900 135	9 913 113
Odsetki	389 500	389 500	389 500	389 500	389 500	389 500	389 500	389 500
Pozostałe dochody	1 447 201	1 462 728	1 473 028	1 483 264	1 492 769	1 502 581	1 509 935	1 521 665
II. WYDATKI BIEŻĄCE BEZ OBSŁUGI DŁUGU:	50 148 154	51 378 679	52 511 567	53 661 184	54 830 107	56 012 702	57 215 345	58 428 665
Dotacje i subwencje	7 020 000	7 090 000	7 150 000	7 200 000	7 260 000	7 300 000	7 320 000	7 375 000
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	11 198 429	11 321 611	11 446 149	11 572 057	11 699 349	11 828 042	11 958 151	12 089 690
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	2 240 369	2 290 444	2 299 000	2 304 123	2 345 000	2 395 000	2 405 000	2 415 000
Remonty	1 010 256	1 094 563	1 100 113	1 113 456	1 117 596	1 235 698	1 296 523	1 324 695
Zakup energii, materiałów i wyp. oraz usług	17 420 365	17 645 012	17 996 500	18 452 432	18 652 456	18 952 456	19 024 529	19 325 423
Pozostałe wydatki bieżące	11 258 735	11 937 049	12 519 805	13 019 116	13 755 705	14 301 506	15 211 142	15 898 857
III. WOLNE ŚRODKI OPERACYJNE (I - II)	2 276 916	2 032 476	1 900 250	1 771 450	1 643 250	1 522 750	1 403 250	1 295 401
IV. OBSŁUGA DŁUGU:	1 355 916	1 103 968	968 250	834 750	701 250	573 750	446 250	328 500
Odsetki od pożyczek, kredytów i pap. wart.	1 355 916	1 103 968	968 250	834 750	701 250	573 750	446 250	328 500
V. NADWYŻKA OPERACYJNA / DEFICYT OPERACYJNY(III - IV)	921 000	928 508	932 000	936 700	942 000	949 000	957 000	966 901
VI. DOCHODY MAJĄTKOWE:	6 554 000	6 812 000	6 618 000	6 613 300	6 608 000	6 601 000	6 618 000	6 585 800
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego (os. fizycznych) w prawo własności (076)	79 450	79 495	79 603	79 750	79 864	79 965	79 998	80 025
Dochody ze sprzedaży majątku (077,078,087)	6 474 550	6 732 505	6 538 397	6 533 550	6 528 136	6 521 035	6 538 002	6 505 775
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania inw.	0	0	0	0	0	0	0	0
VII. WYDATKI MAJĄTKOWE	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
VIII. NADWYŻKA / DEFICYT (V + VI - VII)	6 475 000	6 740 508	6 550 000	6 550 000	6 550 000	6 550 000	6 575 000	6 552 701
IX. PRZYCHODY:	0	0	0	0	0	0	0	0
Przychody z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe przychody	0	0	0	0	0	0	0	0
X. ROZCHODY:	6 475 000	6 740 508	6 550 000	6 550 000	6 550 000	6 550 000	6 575 000	6 552 701
Spłata zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	6 475 000	6 740 508	6 550 000	6 550 000	6 550 000	6 550 000	6 575 000	6 552 701
Pozostałe rozchody	0	0	0	0	0	0	0	0
XI. WYNIK BUDŻETU [VIII + IX - X]	0	0	0	0	0	0	0	0

RACHUNEK PRZEPLYWÓW	2039	2040	2041	2042
I. DOCHODY BIEŻĄCE:	60 851 551	62 002 149	63 176 361	64 374 597
Subwencje i dotacje:	6 768 919	9 515 188	6 861 826	6 908 835
Subwencje ogółem	4 698 115	7 421 605	4 745 213	4 768 939
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania bieżące	2 070 804	2 093 583	2 116 612	2 139 895
Dochody własne:	54 082 632	52 486 960	56 314 535	57 465 763
Wpływy z podatków	36 974 682	37 945 763	38 937 237	39 949 532
Udział w podatkach budżetu państwa	5 920 176	6 043 850	6 170 113	6 299 021
Wpływy z opłat	9 267 273	9 267 273	9 267 273	9 267 273
Odsetki	389 500	389 500	389 500	389 500
Pozostałe dochody	1 531 001	-1 159 425	1 550 412	1 560 437
II. WYDATKI BIEŻĄCE BEZ OBSŁUGI DŁUGU:	58 848 551	60 786 149	62 445 361	63 126 597
Dotacje i subwencje	7 400 000	7 460 000	7 550 000	7 590 000
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	12 222 677	12 357 126	12 493 055	12 630 478
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	2 430 000	2 499 514	2 506 000	2 555 574
Remonty	1 365 425	1 395 236	1 405 365	1 565 230
Zakup energii, materiałów i wyp. oraz usług	19 562 412	19 650 423	19 742 369	19 854 321
Pozostałe wydatki bieżące	15 868 037	17 423 849	18 748 572	18 930 994
III. WOLNE ŚRODKI OPERACYJNE (I - II)	2 003 000	1 216 000	731 000	1 248 000
IV. OBSŁUGA DŁUGU:	225 000	225 000	225 000	225 000
Odsetki od pożyczek, kredytów i pap. wart.	225 000	225 000	225 000	225 000
V. NADWYŻKA OPERACYJNA / DEFICYT OPERACYJNY(III - IV)	1 778 000	991 000	506 000	1 023 000
VI. DOCHODY MAJĄTKOWE:	1 222 000	4 009 000	2 494 000	1 977 000
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego (os. fizycznych) w prawo własności (076)	80 013	80 250	80 356	80 564
Dochody ze sprzedaży majątku (077,078,087)	1 141 987	3 928 750	2 413 644	1 896 436
Dotacje i śr. pozabudżetowe na zadania inw.	0	0	0	0
VII. WYDATKI MAJĄTKOWE	3 000 000	5 000 000	3 000 000	3 000 000
VIII. NADWYŻKA / DEFICYT (V + VI - VII)	0	0	0	0
IX. PRZYCHODY:	0	0	0	0
Przychody z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	0	0	0	0
Pozostałe przychody	0	0	0	0
X. ROZCHODY:	0	0	0	0
Spłata zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji	0	0	0	0
Pozostałe rozchody	0	0	0	0
XI. WYNIK BUDŻETU [VIII + IX - X]	0	0	0	0

6.3. ZGODNOŚĆ PROJEKCJI ZE WSKAŹNIKIEM Z ART. 243 USTAWY O FINANSACH PUBLICZNYCH

Tabela 34 . Zgodność projekcji ze wskaźnikiem z art. 243

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Maksymalny dozwolony wskaźnik obsługi zadłużenia – średnia 3-letnia	26,22%	24,09%	18,82%	15,68%	11,46%	12,31%	13,45%	13,79%	14,32%	14,60%	14,30%	14,16%	13,96%	13,81%	13,65%	13,47%
Wskaźnik bazowy jednoroczny	26,69%	10,20%	10,14%	14,04%	12,76%	13,55%	15,05%	14,35%	14,39%	14,16%	13,94%	13,79%	13,69%	13,47%	13,25%	13,11%
Spełnienie wskaźnika	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK

Wyszczególnienie	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042
Maksymalny dozwolony wskaźnik obsługi zadłużenia – średnia 3-letnia	13,28%	13,01%	12,88%	12,63%	12,46%	12,17%	11,97%	11,78%	11,59%	9,28%	7,93%	5,66%
Wskaźnik bazowy jednoroczny	12,67%	12,65%	12,37%	12,17%	11,97%	11,77%	11,61%	11,39%	4,83%	7,57%	4,57%	4,52%
Spełnienie wskaźnika	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK

Analizując powyższy wykres oraz tabelę należy wskazać, że Gmina spełni ograniczenia wynikające z art. 243 UoFP począwszy od 2026 roku.

Dzięki pożyczce z budżetu państwa oraz restrukturyzacji pozostałych zobowiązań, Gmina spłaci wszystkie swoje długi w 2038 roku.

Spis tabel

Tabela 1: Zestawienie inwestycji zrealizowanych w latach 2007-2015 (dane w PLN)	5
Tabela 2: Dochody Gminy Rewal w latach 2010-2014 (dane w PLN)	13
Tabela 3: Analiza dochodów Gminy Rewal w latach 2010-2014 (dane w PLN)	14
Tabela 4: Zestawienie dochodów Gminy Rewal w latach 2010-2014 (dane w PLN).....	16
Tabela 5: Struktura dochodów Gminy Rewal w latach 2010-2014	16
Tabela 6: Dynamika dochodów Gminy Rewal w latach 2010-2014	17
Tabela 7: Analiza wydatków Gminy Rewal w latach 2010-2014 (dane w PLN)	18
Tabela 8. Wydatki Gminy Rewal w latach 2010-2014 (dane w PLN)	19
Tabela 9: Struktura wydatków Gminy Rewal w latach 2010-2014	20
Tabela 10: Dynamika wydatków Gminy Rewal w latach 2010-2014	20
Tabela 21: Poziom wolnych środków operacyjnych Gminy w latach 2010-2014 (dane w PLN).....	21
Tabela 12: Wykonanie budżetu Gminy Rewal w latach 2010-2014 (dane w PLN)	22
Tabela 13: Zestawienie zobowiązań kredytowych, pożyczkowych i cesyjnych powodujących zadłużenie Gminy Rewal na dzień 30.06.2015r. (dane w PLN)	23
Tabela 14: Struktura zadłużenia Gminy stan na 31.12.2013 i 31.12.2014 (dane w PLN)	26
Tabela 15: Struktura zadłużenia Gminy Rewal stan na 30.06.2014 i 30.06.2015 (dane w PLN).....	26
Tabela 16: Zestawienie zobowiązań z tytułu uгод i porozumień z wierzycielami poza bankowymi stan na 30.06.2015 r. i przewidywane na 30.09.2015 r. (dane w PLN)	28

Tabela 17: Porównanie korzyści wynikających z niższych kosztów obsługi długu w stosunku rocznym w przypadku otrzymania pożyczki z Budżetu Państwa (dane w PLN)	30
Tabela 18: Przewidywany harmonogram spłat odsetek i rat kapitałowych pożyczki z Budżetu Państwa (dane w PLN).....	31
Tabela 19: Przewidywany harmonogram spłat odsetek i rat kapitałowych zadłużenia Gminy Rewal po otrzymaniu pożyczki z Budżetu Państwa i restrukturyzacji zadłużenia w latach 2015 - 2042 (dane w PLN).....	31
Tabela 20. Liczba wydanych pozwoleń na budowę w latach 2010-2015	33
Tabela 21. Wysokość stawek podatku od nieruchomości oraz uszczupień w podatku w latach 2014 – 2015 (dane w PLN)	34
Tabela 22. Zestawienie dotyczące dzierżaw obowiązujących 30.09.2015 (dane w PLN).....	37
Tabela 23: Redukcja liczby oddziałów w gimnazjach działających na terenie Gminy w latach 2012 - 2016	41
Tabela 24: Ograniczenie kosztów ogrzewania jednostek oświatowych w latach 2013 – 2015 (dane w PLN)	42
Tabela 25: Oszczędności uzyskane w wyniku renegocjacji umów projektowych (dane w PLN)	44
Tabela 26. Plan sprzedaży majątku Gminy Rewal (dane w PLN)	45
Tabela 27. Wartość nowo zawartych umów sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Gminy Rewal w trybie przetargowym w okresie od 01.01.2012r. do 30.09.2015 r. (dane w PLN)	51
Tabela 28. Wartość nowo zawartych umów sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Gminy Rewal w trybie rokowań w okresie od 01.01.2012r do 30.09.2015 r. (dane w PLN)	52
Tabela 29. Wartość nowo zawartych umów sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Gminy Rewal w trybie bezprzetargowym w okresie od 01.01.2012r. do 30.09.2015 r. (dane w PLN)	52

Tabela 30. Harmonogram działań związanych z realizacją programu naprawczego.	54
Tabela 31. Harmonogram wprowadzania przedsięwzięć naprawczych oraz planowane efekty finansowe – Dochody.....	55
Tabela 32. Harmonogram wprowadzania przedsięwzięć naprawczych oraz planowane efekty finansowe – Wydatki	57
Tabela 33 . Projekcja finansowa z uwzględnieniem pożyczki z budżetu państwa i restrukturyzacji pozostałych zobowiązań	62
Tabela 34 . Zgodność projekcji ze wskaźnikiem z art. 243	66

Spis wykresów

Wykres 1: Dane obrazujące prognozowane zmiany wskaźnika cen i usług konsumpcyjnych, oraz wzrostu PKB w latach 2011 -2028.	10
Wykres 2: Analiza dochodów Gminy Rewal w latach 2010-2014.	15
Wykres 3: Analiza wydatków Gminy Rewal w latach 2010-2014.....	19